Ազգ
Azg
armenian daily
4 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1994 ՈՒՐԲԱԹ # 20 (523)

Յորդանանն արտաքսեց իրանցի 21 դիվանագետի

ԱՄՄԱՆ, 3 ՓԵՏՐՎԱՐ, BBC: Յորդանանի արտգործնախարարությունը նոտա ուղարկեց Ամմանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանին, վերջինից պահանջելով երկրից դուրս բերել դեսպանատան 21 աշխատողների՝ մեծ մասամբ դիվանագետներ: Յորդանանյան իշխանությունները պահանջեցին, որ Թեհրանում Յորդանանի եւ Ամմանում Իրանի դեսպանատների անձնակազմերի քանակը այդպիսով հավասար լինի: Նոտայում իրանյան կողմը մեղադրվում է արմատական իսլամական խմբերի հետ ինտենսիվ կապի մեջ լինելու հանցանքով: Հիշեցնենք, թե վերջին ժամանակներում խիստ լարված են Յորդանան-Իրան հարաբերությունները: Ամմանը Թեհրանին մեղադրում է անցյալ տարաբ Բեյրութում մահացած հորդանանցի դիվանագետի սպանության մեջ:

Ռաֆսանջանիի դեմ պատահածը մահափորձ էր

ԹեհՐԱՆ, 3 ՓԵՏՐՎԱՐ, BBC: Երկու օր առաջ Իրանի Իսլամական հեղափոխության 16-րդ տարեդարձի տոնակատարության ժամանակ նախագահ Ալի Աքբար Ռաֆսանջանիի դեմ կատարվածն իրոք մահափորձ էր, այսօր հաստատեցին իրանյան իշխանությունները: Ոստիկանության քանքերի համաձայն, ճառախոսության պահին բազմության միջից կրակած երիտասարդը պատկանում է հակաիսլամական մի աղանդի: Բացի նրանից, քանքերի համաձայն, ձերբակալվել է նաեւ դավադիրների մի ամբողջ խումբ, որի մեջ կան օտարերկրյա հետախուզությունների ներկայացուցիչներ: ■

ԻՐԱՆ

Գտնվել է հայ եպիսկոպոսի մարմինը

ԹեհՐԱՆ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, AP, AGBU-AIS: Հունվարի 30-ին իրանյան ոստիկանությունը տեղեկացրել է «Աստծո համագումարներ» եկեղեցու ղեկավարությանը, թե գտնվել է մարմինը հունվարի 19-ին Թեհրանի օդանավակայան մեկնելու պահին անհետացած հայ եպիսկոպոսի՝ Հայկ Միհր Հովսեփյանի, որի մասին գրել էինք մի քանի օր առաջ: Ըստ Մերձավոր Արեւելքում մարդու իրավունքները հսկող ամերիկյան խմբի, հայ եկեղեցականի մահը պատահել է հունվարի 20-ին, նրա անհետացումից մեկ օր հետո: Նրա մարմինը գտնվել է Թեհրանի գլխավոր փողոցներից մեկում եւ տարվել քաղաքային դիահերձարան: Պաշտոնական որեւէ բացատրություն չի տրվել այն մասին, թե իշխանություններն ինչու այդքան ուշացնում են բողոքական եկեղեցուն հայտնել Հայկ Հովսեփյանի մահվան մասին: Վերոհիշյալ եկեղեցու պատասխանատուները հայտնել են, թե հայ կղերականի դիակի լուսանկարներից ակնհայտ երեւում է, որ դիահերձումն արդեն կատարված է: Նրանք իրանյան իշխանություններից պահանջել են նոր, անկախ դիահերձում թույլ տալ:

Հիշեցնենք, որ 48 տարեկան եկեղեցականն անհետացել էր նույն եկեղեցու անդամներից՝ վերապատվելի Մեհդի Դիբաժին բանտից ազատելու համար հացող պայքար տանելուց հետո: Վերջինս մահվան էր դատապարտվել իսլամական կրոնից հրաժարվելու համար:

ՂԱՐԱԲԱՂ

Թշնամու օդուժը կրկին ակտիվանում է

Երեկ եւ նախորդ գիշեր իրադրությունը Լեռնային Ղարաբաղի ռազմաճակատներում շարունակում էր մնալ լարված: Կեսօրին մոտ ադրբեջանական մի քանի ռազմական ինքնաթիռներ կրկին խախտել են Ղարաբաղի օդային սահմանը եւ ռմբակոծել խաղաղ բնակավայրերը: Հետեւանքները ճշտվում են: Այս մասին հաղորդում է Սնարք գործակալությունը՝ հենվելով ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբից ստացված տեղեկությունների վրա: Ըստ նույն աղբյուրների, փետրվարի 2-ին Մարտունու եւ Հադրութի շրջանների ուղղությամբ տեղի ունեցած մարտերի ընթացքում հայկական ուժերը կասեցրել են թշնամու բոլոր գրոհները՝ ոչնչացնելով 5 տանկ եւ ավելի քան 30 զինվոր: Ղարաբաղյան կողմից զոհվել են 2, վիրավորվել 5 զինվոր: Երեկ ժամը 14-ի դրությամբ ղարաբաղյան ռազմաճակատի գրեթե բոլոր հատվածներում իրադրությունը համեմատաբար հանգիստ էր: Դիրքային փոխհրաձգություններ էին տեղի ունենում միայն Քելբաջարի շրջանի հյուսիսում: Սանրամասնությունները հայտնի չեն:

Միաժամանակ Հայաստանի պաշտպանության նախարարության լրատվական ծառայությունից տեղեկացնում են, թե արդեն 3 օր է, ինչ Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններում ռազմական լուրջ միջադեպեր չեն արձանագրվել: Հիշեցնենք, որ Հայաստանի նախագահի Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ու [illegible] է հղել Միջազգային օլիմպիական [illegible] նախագահ Խուան Անտոնիո Սամարանչին, [illegible] որտեղ իր պատրաստակամությունն է հայտնում [illegible] ցել վերջինիս կոչին՝ օլիմպիական հրադադար հաստատել փետրվարի 5-ից մարտի 6-ը: Ասենք, որ Հայաստանը ձմեռային օլիմպիադայում ներկայացվում է 3 մարզիկներով:

Ա. Բ.

ՎՐԱՍՏԱՆ

Ելցինն ու Շեւարդնաձեն ստորագրեցին կարեւոր պայմանագիր

2 ռումբ պայթեց Թբիլիսիում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 3 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ, BBC: Առյահովագրական աննախադեպ միջոցառումների հազարավոր ոստիկանների եւ անվտանգության աշխատողների հսկողության տակ այսօր Վրաստանի մայրաքաղաք ժամանեց Ռուսաստանի նախագահը: Նրանից առաջ, երեկ, Թբիլիսի էր ժամանել պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովը, վերջնական մշակման ենթարկելու համար ռուս-վրացական բարեկամության, բարիդրացիության եւ համագործակցության պայմանագրի պաշտպանության հարցերին վերաբերող հատվածը: Նախագահներ Ելցինն ու Շեւարդնաձեն հանդիսավոր

պայմաններում սակ ստորագրեցին փաթեթային ամբողջ պայմանագիրը, որտեղ կողմերն ընդունում են «իրենց պետական սահմանների պաշտպանության համար անհրաժեշտ միջոցներ ձեռնարկելու միմյանց անկապտելի իրավունքը»: Ինչ վերաբերում է Վրաստանի տարածքում ռուսական զորքի ռազմակայաններին, որոնք կլինեն 3 հատ՝ Անդրկովկասում նախատեսված 5-ից, պայմանագիրը նշում է, թե կողմերը միջոցներ կձեռնարկեն Վրաստանի տարածքում ռուսական զինվորական կազմավորումների «ժամանակավոր ներկայության» վերաբերյալ համաձայնագրերի արդյունավետ իրագործման նպատակով:

Այդպիսով, երկար դեգերումներից հետո, որի ընթացքում Շեւարդնաձեն նույնիսկ դնելով արեւմտյան իր նախկին գործընկերների վրա, մի պահ նույնիսկ պահանջել էր Վրաստանն ընդունել ՆԱՏՕ-ի կազմում, Վրաստանը ամրոցն եւ ամբողջությամբ վերահաստատվեց ռուսական ազդեցության անմիջական գոտում:

Մյուս կողմից, հակառակ ձեռք առնված անվտանգության միջոցառումներին, Ելցինի այցի պահին ռումբ պայթեց Վրաստանի պաշտպանության փոխնախարար Կենկելիձեի աղրած տանը, որի հետեւանքով տեղնուտեղը սպանվեց փոխնախարարը: Ըստ BBC-ի, նույն շենքում ավելի ուշ պայթեց 2-րդ ռումբն այն պահին, երբ պատահարին իրազեկ դառնալու համար այնտեղ էր ժամանել պաշտպանության նախարար Գեորգի Կարկարաշվիլին: Նույն աղբյուրի համաձայն, վերջինս վիրավորվել է պայթյունից:

ՏԱՄԱՌՈՏ

Ռումինա-իրանական բանակցություններ

ԲՈՒԽԱՐԵՍՏ, 3 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այցով Բուխարեստում գտնվող Իրանի արտաքին գործերի նախարար Վելայաթին Ռումինիայի արտաքին գործերի նախարար Տ. Մելեշկանուի հետ վարած բանակցություններում հանդես է եկել բոլոր բնագավառներում երկկողմանի հարաբերությունների զարգացման օգտին: Միջազգային հարցերի քննարկման ժամանակ ուշադրության կենտրոնում են գտնվում Բալկաններում, Կովկասում եւ Մերձավոր Արեւելքում տեղի ունեցող հակամարտությունները: Ռումինիան սերբերի դաշնակիցը չէ ընդդեմ նախկին Հարավսլավիայի փլուզումից հետո առաջացած մյուս պետությունների, ընդգծել է Տ. Մելեշկանուն: Մենք ձգտում ենք հավասարահեռ դիրքորոշում գրավել այս առանձնահատուկ իրադրության մեջ:

ԱՄՆ-ը ոստիկանություն կստեղծի Սոմալիում

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 3 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնը կարգադրեց դաշնակցային միջոցներից 12 մլն դոլար հատկացնել Սոմալիում ոստիկանական ուժերի ստեղծման համար, որոնք փետրվարին ՄԱԿ-ի խաղաղապահ ուժերի դուրսբերումից հետո չպետք է թույլ տան Սոմալիի զինված խմբավորումների երկպառակչական պատերազմը:

ԱՇԽԱՐՀ

Ճապոնիայի ռազմաօդային ուժերի ծրագրերը արտակարգ հանգամանքներում

ՏՈԿԻՈ, 3 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ասահի» թերթի հաղորդման համաձայն, «Ճապոնիայում մշակվել է արտակարգ հանգամանքների ծագման դեպքում երկրի ռազմաօդային ուժերի գործողություններին առնչվող գաղտնի փաստաթուղթ: Դրանում, բացի ռազմաօդային ուժերի մարտական գործողությունների ծրագրից, նախատեսվում են նաեւ ջրատարածքների վրա օդային փակ գոտիների ստեղծում, որոնցում կձեռնարկվեն նույնօրինակ կանխիչ միջոցներ, ինչպես պետության օդային տարածքների խախտման դեպքում, ռազմագերիների ճամբարների կազմակերպում, ռազմական նպատակների քաղաքացիական օդանավակայանների եւ նավերի օգտագործում»:

Ինչպես հաղորդեց Ճապոնիայի ազգային պաշտպանության վարչությունը, ինքնապաշտպանության ուժերն ի դեպս արտակարգ հանգամանքների ծագման, մշտապես հետազոտություններ են անցկացնում: Հիշյալ փաստաթուղթն ազգային պաշտպանության վարչությունում եւ ռազմական կառավարման մյուս մարմիններում մշտապես քննարկվող նախագծերից մեկն է: Վարչության աշխատակիցը հերքեց «Ասահիի» այն պնդումը, թե հետազոտությունների նախադրյալը երկրի օրենքների վերանայումն է:

Նոր նախագիծը, գրում է թերթը, պատրաստվել է կայծակային զինվորականների նախաձեռնությամբ եւ վերաբերում է անմիջական ռազմական սպառնալիքի ծագման դեպքում զորամասերի օգտագործմանը, քաղաքացիական բնակչության հետ փոխգործողությանը, ինչն անհնար է ներկա օրենսդրության շրջանակներում: ■

ՆԵՐՔԻՆ ԿՅԱՆՔ

«Ղարաբաղ» կոմիտեն «Ղարաբաղ» կոմիտեի դեմ

Վանո Սիրադեղյանը փաստեր է բացահայտում

ԱՐՄԵՆ ԲԱԴԱՄՅԱՐՅԱՆ

Երեկ Հայաստանի ներքգործնախարար Վանո Սիրադեղյանը մամուլի «ցնցող» ասուլիս ունեցավ Աշոտ Մանուչարյանի վերջին «հայտարարությունների առթիվ, որի ընթացքում կատարված բացահայտումները թերեւս կարող են փոքր-ինչ բարձրացնել այն խորհրդավոր վարագույրը, որի ետեւում թաքնված է բնակչության շրջանում «մաֆիա» հորջորջվող երեւույթը: Ինչպես հայտնի է, մի քանի օր առաջ Աշոտ Մանուչարյանը «վերադարձավ» մեծ քաղաքականություն եւ մամուլի ասուլիսի ընթացքում հանրապետության տնտեսական ճգնաժամի հիմնական մեղավոր հռչակեց ներքգործնախարարությանը՝ չմոռանալով ազգային անվտանգության պետվարչության կործանումն էլ վերագրել բռնամի պետությունների հատուկ ծառայություններին:

Մինչդեռ, Վանո Սիրադեղյանի կարծիքով, երբ Աշոտ Մանուչարյանը վերադառնում է, դա նշանակում է, որ իրավիճակի կայունացման մի [illegible] կա, եւ նա վերադառնում է ոչ թե դրա համար, [illegible] դեմ: «Աշոտ Մանուչարյանը չի կարող [illegible] փոխել ընդդիմությանը, որովհետեւ նա իր էությամբ դեստրուկտիվ է: Դրա ապացույցներից մեկն էլ այն է, որ նա կարողացավ կործանել Հայաստանի կոմկուսը, երկարատեւ սությունն ստեղծել «Ղարաբաղ» կոմիտեի ներսում եւ այլն», ասաց նա: Ըստ ներքգործնախարարի, Աշոտ Մանուչարյանը ժամանակին կարողացավ համոզել նրան, որ Ղարաբաղում խորհրդարանը [illegible] ձեռնտու էր ում [illegible] սես, բացի Հայաստանից: Պարզվեց, որ [illegible] Սիրադեղյանը Աշոտ Մանուչարյանի վերադարձում միտում է տեսնում հանրապետության արտաքին քաղաքականությունն իջեցնել փողոցային մակարդակի, իսկ դա, ըստ նրա, կհանգեցնի «նոր խառնակչության»:

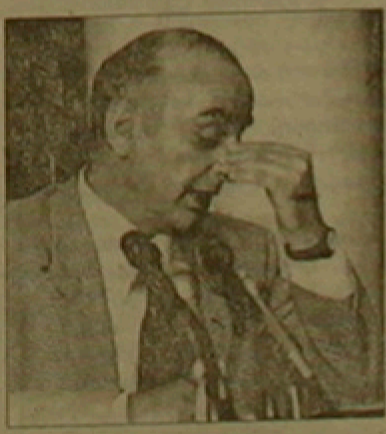

Այնուհետեւ ներքգործնախարարն անցավ «Ղարաբաղ» կոմիտեի «կոմսոմոլ» մասի եւ ընդհանրապես մարդկային այդ տիպի վերլուծությանը: Պարզվեց, որ «ամենափողոտ» գործերը հանրապետությունում իրականացնում էին ընդամենը մի խումբ մարդիկ: Որո՞նք են այդ գործերը, ալյումինի վաճառք, պղնձի արտահանում, վալյուտային օպերացիաներ, խորհենու յուղ, ազգային հարստություն բանկարժեք զարդեր, կտավներ, արքայապատկերներ, հին հռոմեական սափորներ եւ այլն: Ընդ որում, պետանվտանգության կոմիտեն ոչ միայն զբաղվում էր վալյուտային օպերացիաներով, այլեւ թելադրում էր կուրսը, զբաղվում էր գողացված մեքենաների վաճառքով Վրաստանում եւ հակառակը (ընդ որում, իրեն որպես պետավտոտեսչության վերահսկողի, առաջարկել են համագործակցել), բենզինի վաճառքով եւ [illegible]: Սակայն պարզվում է, որ [illegible] իրականացրել է նման գործառ[illegible] ոչ միայն ԶԱԿ-ը:

[illegible] էջ 4

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏԵՂԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՑՔ

Բանակը եւ պատերազմի հոգեբանությունը

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Հայաստանն այսօր գտնվում է փաստացի պատերազմի մեջ, թեեւ չի բացառվում, որ այդ պատերազմն առաջիկայում օրինականացվի: Համենայնդեպս, իրադարձությունների ընթացքը ցույց է տալիս, որ կան դրան ձգտող բավականին ազդեցիկ ուժեր: Իսկ պատերազմը, իր նույնիսկ նման «անլեգալ» դրսեւորմամբ (թեկ գուցե եւ հատկապես այս պատճառով) պարտադրում է ունենալ ամուր, կարգապահ եւ մարտունակ բանակ: Ունի՞ արդյոք Հայաստանն այդպիսի բանակ: Անշուշտ, միամտություն կլինի կարծել, թե անցած երկու տարիների ընթացքում մեզ հաջողվել է ստեղծել Հայաստանի սահմանները ցանկացած հարձակումից պաշտպանելու ունակ զինված ուժեր: Սակայն չի կարելի չընդունել, որ այդ ուղղությամբ լուրջ աշխատանքներ են տարվում, եւ փաստորեն առաջին քայլը՝ լիարժեք զորակոչը, իրականացվել է մեծ հաջողությամբ: Համենայն դեպս այդպես են պնդում իշխանությունները:

Մինչդեռ Հայաստանում զուտ հոգեբանական առումով խիստ պատերազմական վիճակ է: Եւ խնդիրն ամենեւին այն չէ, որ բնակչությունը կտրոններով բաժանվում է հաց եւ ծխախոտ, շուկաներում օրեցօր ավելի մեծ տեղ են զբաղեցնում օճառը, մոմը, տնական օղին, սովորական պատրույգը եւ այլն, մի խոսքով՝ պատերազմական օրերի «խորհրդանիշերը»: Վերջերս նույնիսկ շուկաներից մեկում տարեց մի մարդ վաճառում էր զինվորական լրիվ համազգեստ, արժեքը՝ 30 ամերիկյան դոլլար: Խնդիրն այն է, որ մարդիկ կորցրել են երբեւէ խաղաղության հասնելու հույսը եւ իշխանությունների հավաստիացումներն ընդունում են պարզապես «ի գիտություն» փորձելով նրանց դեմքի արտահայտությունից կռահել, թե էլի որքա՞ն է վատանալու վիճակը: Երիտասարդները (նրանք, ովքեր հնարավորություն ունեն) փախչում են Ռուսաստան, եւ ամբողջ հարցն այն է, որ դրա առաջն առնել չի լինի՝ շրջափակման մեջ գտնվող հանրապետությունն ապրում է Ռուսաստանից անհատների բերած սննդամթերքով: Ոչ ոք չի ուզում մեկնել ռազմաճակատ, եւ հայրենասիրական կոչերն այստեղ ավելորդ են, որովհետեւ կամովին ռազմաճակատ մեկնելու պատրաստները վաղուց արդեն գնացել են, իսկ մնացածներին ձգում են օտար ափերը՝ փոքրիկ մի [illegible] Ռուսաստանի խորքերում, «դոլլար առնեմ դրամով» Երեւանի փողոցներում կամ պարզապես ամենօրյա հոգնատանջ աշխատանքով ընտանիքը մի կերպ պահելու օրեցօր նվազող հույսով:

Պետք է ձգտել ամեն կերպ հասնել խաղաղության: Սրանում ոչ ոք չի կասկածում: Սակայն սա իշխանությունների խնդիրն է, եւ «ժողովրդական դիվանագիտությունն» այստեղ անելիքներ չունի: Քանի դեռ պատերազմի շարունակվելն անխուսափելի է, անհրաժեշտ է, որ իշխանություններն անեն ամեն ինչ՝ բանակում (եւ ոչ միայն այնտեղ) կարգուկանոն հաստատելու համար: Մինչդեռ այն հայտարարությունները, թե Հայաստանի բանակն այսօր շրջանում ամենամարտունակն է, չեն կարող մխիթարել մեզ: Բոլոր դեպքերում երիտասարդների մեծ մասը չի ցանկանում ծառայել բանակում, եւ դրա պատճառը ոչ միայն եւ ոչ այնքան զոհվելու վտանգն է, որքան որոշ զորամասերում տիրող անառողջ մթնոլորտը: Հայաստանի բանակի սպայական կազմը գրեթե ամբողջովին բաղկացած է նախկին խորհրդային բանակի դպրոցն անցած զինվորականներից, հայկական բանակը կռվում է խորհրդային զենքով, ուստի միանգամայն հասկանալի է, որ մեր նորաստեղծ բանակը պիտի հար եւ նման լիներ խորհրդային բանակին՝ իր կառուցվածքներով, ուսուցման եղանակներով, մարտավարությամբ եւ այլն: Այդպես էլ կա, սակայն ցավոք, մենք խորհրդային բանակի բոլոր «ավանդույթներից» առաջինը կրկնօրինակեցինք հատկապես այն երեւույթները, որոնք ներսից քայքայում են բանակը եւ ջարդում նրա ողնաշարը՝ ոգին: Եւ հենց այստեղ է, որ զանգվածային լրատվության միջոցները կանգնում են երկընտրանքի առաջ. մի կողմից այս կամ այն նկատառումներով բանակում տեղի ունեցող տխուր երեւույթների մասին գրելը ցանկալի չէ (դա կարող է ավելացնել զորակոչից խուսափողների թիվը), մյուս կողմից երեւույթի մասին չգրելով այն չի վերանում, մինչդեռ հրապարակումները կարող էին նպաստել դրանց դեմ պայքարի ակտիվացմանը: Հասկանում ենք, որ հեռուստատեսությամբ քայլելու ընթացքում «ծառայում ենք Հայաստանի Հանրապետությանը» արտասանող զինվորներ ցուցադրելը կարող է բարձրացնել եթե ոչ բանակի, ապա գոնե բնակչության ոգին, սակայն իրական պատկերը մի փոքր այլ է: Եւ երբ ձեռնպահ ենք մնում ծեծի տակ եղած անցանկալի փաստերի հրապարակումից, ապա դա չի նշանակում, թե սուրբ անտեղյակությամբ ամեն ինչին նայում ենք վարդագույն ակնոցներով:

Մեր կարծիքով, այստեղ պետք է ուժեղ ձեռք, որն ի վիճակի լինի մի կողմից զորահավաքն անցկացնել անկախ զորակոչիկների եւ նրանց ծնողների «տրամադրություններից», մյուս կողմից, բանակից արմատախիլ անի այն բացիլները, որոնք թափանցել են հայկական բանակ երեւի ոչ այնքան էլ պատահականորեն եւ հստակ նպատակներով: Ինչ վերաբերում է պահեստի սպաների զորակոչին, ապա բոլորը գիտեն, որ նրանց մեծ մասը բարձրագույն կրթություն ունի եւ չի ծառա[illegible] բանակում, [illegible] ռազմական գործողությունների ընթացքում էականը ոչ թե կոչումն է, այլ հմտությունը: Ավելի նպատակահարմար չէ՞ր լինի արդյոք վերապատրաստման կանչել նրանց, ովքեր արդեն որոշակի փորձ ունեն եւ ծառայել են խորհրդային բանակում: Որքան էլ դժվար հնչի, սակայն դրանով միաժամանակ կխնայվի հանրապետության գիտական պոտենցիալը, որովհետեւ նույնիսկ մի քանի ամսով ռազմական գործողություններին մասնակցածը հազիվ թե երբեւէ վերադառնա գիտություն: Իսկ ցանկացած պատերազմում վերջին հաշվով հաղթում է գիտությունը, մանավանդ երբ այն ուղղորդված է:

Կասկած չկա, որ Հայաստանը կամ կունենա ամուր բանակ, կամ չի ունենա սեփական բանակ ունենալու իրավունք: Սակայն չստացվի այնպես, որ զորակոչային տարիքի երտասարդներն ավելի շուտ վերջանան, քան բանակ ստեղծելու տարբերակները: Այսօր Հայաստանից երիտասարդների արտահոսքն այնքան ուժեղ է, որ այդ վտանգը բավականին իրական է: Շատ տարածված է «այսինչի տղան չի ծառայում, ես ինչո՞ւ պիտի ծառայեմ» տարբերակը: Գործնականում հնարավոր էլ չէ անել այնպես, որ բոլոր «այսինչի տղաները» ծառայեն: Չեն ծառայելու: Այդպես է եղել միշտ եւ ամենուրեք: Եւ այդպես է լինելու: Մնացածը ուտոպիա է: Եւ քանի դեռ կան զորակոչից խուսափելու հնարավորություններ (մեծ կամ փոքր՝ դա այլ հարց է), նույնիսկ բանակի սոցիալ-տնտեսական պայմանների բարելավումը հանգեցնելու է նրան, որ այնտեղ ծառայեն սոցիալապես թույլ պաշտպանված ընտանիքների երիտասարդները: Նրանք, ում համար այսօր «երանություն» է օրական երեք անգամ տաք ապուրն ու ջեռուցումը:

Ինչ արած, երբ հնարավոր չէ առանց կործանարար զիջումների հասնել խաղաղության, պետք է պատերազմել: Նույն տրամաբանությամբ պետք է բանակ ստեղծելու համար դիմել ամեն զոհողության, քանի որ սա հենց այն հարցն է, որտեղ ժլատը կրկնակի է վճարում: Երբ երիտասարդները չեն ուզում ծառայել բանակում, մեղավորը որքան իրենք են, այնքան էլ բանակը: Իսկ բանակը կարող է վերացնել մեղքի իր բաժինը [illegible] միայն կարող ենք առանց խղճի խայթի ասել. «չեն ուզում զոռով տարեք»:

ՏԱԳՆԱՊ

Հանրապետությունում տեղի է ունենում գաղափարների արժեզրկում

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Վերջին տարիների ընթացքում Հայաստանում տեղի է ունենում ժողովրդավարության եւ անկախ պետականության գաղափարների արժեզրկման գործընթաց, այսօր Սնարքի թղթակցին հայտարարել է Հայաստանի Ազգային ակադեմիայի սոցիոլոգիական հետազոտությունների կենտրոնի տնօրեն Գեւորգ Պողոսյանը: Նրա կարծիքով, դրանով է պայմանավորված հանրապետությունից կատարվող անողոք արտագաղթը: Այս բացասական միտումները, որոնք հարուցում են Հայաստանի հասարակայնության տագնապը, դարձել են այսօր Երեւանում կայացած «Ազգային գաղափարախոսություն եւ ազգային ինքնագիտակցություն» թեմայով գիտական խորհրդաժողովի քննարկման առարկան: Որպես խորհրդաժողովի կազմակերպողներ են հանդես եկել «Հայք» միջազգային ինստիտուտը եւ Հայաստանի սոցիոլոգիական ասոցիացիան: Ինչպես հայտնել է Գեւորգ Պողոսյանը, հաջորդ նման միջոցառումը որոշված է անցկացնել մեկ ամիս հետո:

Նպաստներ տրանսպորտային աղետներից տուժածներին եւ նրանց ընտանիքներին

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունվարի 28-ին ՀՀ կառավարությունը որոշում է ընդունել նպաստներ հատկացնել նոյեմբերի 18-ին երկաթուղու Թումանյան-Քոբեր հատվածում էլեկտրագնացքերի բախման հետեւանքով եւ դեկտեմբերի 26-ին Կրասնոդար-Գյումրի ԱՆ-26 ինքնաթիռի վթարի հետեւանքով զոհված Հայաստանի քաղաքացիների ընտանիքներին: Նպաստի չափն է 1500 դրամ յուրաքանչյուր զոհվածի համար: Տեղական իշխանություններին կարգադրված է հատուցել զոհվածների թաղման ծախսերը: Համապատասխան մարմիններին ցուցում է տրված կարճ ժամանակամիջոցում ապահովել վթարների հետեւանքով կերակրողներին կորցրած անձանց թոշակավորումը եւ պրոթեզային միջոցներ հատկացնել հաշմվածներին: Որոշված է նաեւ հատուցել փրկարար գործողություններ իրականացրած «Սպիտակ» փրկարար ջոկատի ծախսերը:

Ցանկանում են թաքցնել

Հայաստանի կառավարությանը մոտ կանգնած հավաստի աղբյուրներից տեղեկացանք, թե վերջին օրերին չնչին քանակությամբ ավելացել են հանրապետություն մուտք գործող գազի ծավալները: Ըստ երեւույթին, Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի այցի նախօրյակին վրացական իշխանությունները ցանկանում են ինչ-որ կերպ հարթել Հայաստանի գազամատակարարման հետ կապված խնդիրները, թեեւ անցած ամիսների փորձը ցույց են տալիս, որ Վրաստանը ամենեւին մտադիր չէ հետեւել իր խոստումներին եւ ստորագրած համաձայնագրերին: Հ. Ա.

Ճշտում: *Երեկվա մեր թերթի 8-րդ էջում տպագրված «Մ. Հակոբյանը քրեական պատասխանատվության կենթարկվի» վերնագրով լուրը, որ մեզ տրամադրել էր «Սնարք» գործակալությունը, իր մեջ ցավալի սխալ է պարունակում: Թարգմանչի մեղքով «Հայաստանի հայ հեղափոխական դաշնակցություն կուսակցության» փոխարեն վերոհիշյալ Մ. Հակոբյանը դարձել է Հայ հեղափոխական դաշնակցության կողմից Հայաստանի Գերագույն խորհրդի նստաշրջաններում առաջադրված թեկնածու, որն անհեթեթություն է, ինչպես երեկ մեզ հաղորդեց ՀՅԴ ԿԿ-ի անդամներից մեկը: Սխալի համար ներողություն ենք խնդրում:*

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Սուրեն Զոլյան. Միհրանյանի գաղափարը հեռանկարային է

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Կովկասը դաշնակցային դարձնելու եւ հետագայում ԱՊՀ շրջանակներում միավորելու ծրագիրը կարող է հեռանկար ունենալ, եթե հաշվի առնվեն այդ շրջանի պատմական ու քաղաքական իրողությունները, հայտարարեց Հայաստանի ԳԽ Արցախի հարցերի հատուկ հանձնաժողովի քարտուղար, պրոֆեսոր Սուրեն Զոլյանը:

Նրա խոսքերով, Կովկասը միասնական, բայց տարաբնույթ տարածք է, յուրօրինակ էթնիկական էկոհամակարգ: Պրոֆեսորի կարծիքով, տարրերից (մասնավորապես, այսպես կոչված, անվանադիր ազգերից) մեկը դրսից ուժեղացնելու փորձերն անպայման կհանգեցնեն ամբողջ համակարգի հաշվեկշռի խախտման:

Մեկնաբանելով՝ վերջերս մոսկվացի քաղաքագետ Անդրանիկ Միհրանյանի առաջարկած ծրագիրը, Սուրեն Զոլյանն ասաց.

«Ֆեդերալացումը պետք է տեղի ունենա միկրոկայսրությունների ստեղծման ուղիով: Ըստ Միհրանյանի, Ռուսաստանը պետք է մի կողմից երաշխավորի ինքնավարությունների եւ փոքր ժողովուրդների իրավունքները, իսկ մյուս կողմից՝ անդրկովկասյան հանրապետությունների տարածքային ամբողջականությունը: Դա նշանակում է, որ Ռուսաստանը մշտապես հակամարտությունների մեջ կներքաշվի մերթ այս, մերթ մյուս կողմից»:

Սակայն պատգամավորի կարծիքով, Միհրանյանի գաղափարն ինքնին հեռանկարային է, եթե հիմնվենք ոչ թե նախկին Միության քաղաքական քարտեզի, այլ Կովկասի իրողությունների վրա, որը բաղկացած է պատմականորեն ձեւավորված շրջաններից: Կովկասի պետական կազմավորումների կանոնացումը, այսինքն՝ դրանց միկրոպետությունների գծեր տալը իրենց օրենսդիր, գործադիր եւ դատական մարմիններով, կոնֆլիկտային իրավիճակների լուծման գերագույն իրավարարով եւ ԱՊՀ-ում ու [illegible] միջազգային կազմակերպություններում ներկայացուցչության որոշ[illegible] ձեւով, ապագա ունի[illegible] եւ հաշվի է առնում ստեղծված իրողությունները:

Ռուսաստանի դերը, ասաց Զոլյանը, դիտվում է որպես այդ միկրոպետությունների խաղաղ գոյակցության երաշխիք, ինչպես նաեւ առկա համակեցությունը խախտող հարեւան կամ այլ պետությունների արտաքին ազդեցության կասեցման երաշխիք: «Նման մոտեցման դեպքում, իրոք, կարող են ապահովվել միավորման գործընթացները, որոնք կբացառեն հակամարտությունների հանգեցնող խտրականությունը», գտնում է Սուրեն Զոլյանը:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, տելեքս 243266 CPIRI SU
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅՈՒԼԵՍ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 581841
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
Ոճը եւ ձեւաւորումը ՊԱՒԵԼ ՂԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի
Azg
armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010
Published in U.S.A. by AZG Publishing Co.,
22122 Sherman Way, Suite 203, Canoga Park, CA 91303, Call (818) 596-0423 Fax (818)340-9819 for subscription rates.
Publisher - Հրատարակիչ
Dr. Krikor Krikorian -
Դոկտ. Գրիգոր Գրիգորեան
Executive Director - Տնօրէն
Vartan Karaoghlanian -
Վարդան Գարաօղլանեան
Production Manager -
Raffi Shoubookian
Արտադրութիւն
Րաֆֆի Շուպուք[illegible]եան
«Ազգ» օրաթերթը հաղորդվում է ԱՄՆ «ԱՐՄԻՆԱՌ» ՍՊԸ-ի համակարգչային կապով
Հեռախոս 7-8852-281425,
ֆաքս 7-8852-285082
E-MAIL INTERNET: ROOT.
YEREVAN @ REX. IASNET. COM

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ, ԱՊՀ

ՎՐԱՍՏԱՆ

Ի՞նչ կտա Ելցինի այցը աբխազներին եւ վրացիներին

Բորիս Ելցինի այցի առթիվ Թբիլիսիում գործող Աբխազիայի Ինքնավար Հանրապետության Նախարարների խորհուրդն արել է հայտարարություն։ Հայտարարության մեջ մասնավորապես նշվում է, որ Աբխազիայի Ինքնավար Հանրապետության Նախարարների խորհուրդը մեծ հույսեր է կապում Ռուսաստանի հետ, Վրաստանի պետության տարածքային ամբողջականության վերահաստատման մեջ նրա վճռական դերի հետ։ Այդ նպատակով հարկավոր է գաղթականներին շուտափույթ վերադարձնել Աբխազիա, ասված է հայտարարության մեջ։ Այս մասին երեկ հաղորդեց Նոյյան Տապան գործակալությունը։

Փաստաթղթում նշվում է, որ Աբխազիայի հակամարտության լուծման եւ ռուս-վրացական լավ հարաբերությունների վերահաստատման համար լուրջ ակիզբ պետք է դառնա սահմանային հարցերի կարգավորումը։ Աբխազիայի խնդրի լուծման կարեւորագույն պայման է համարվում Աբխազիայի քաղաքական կարգավիճակի սահմանումը։

Վրաստանի ղեկավարությունն ընդգծում է, որ Աբխազիան Վրաստանի պետության շրջանակներում կունենա Վրաստանում մշակվող սահմանադրությամբ տրամադրվելիք ամենալայն իրավասություններ, ասվում է հայտարարության մեջ։ Դրա հեղինակները գտնում են, որ Ռուսաստանի ղեկավարությունը պետք է իր քաղաքական վերաբերմունքն արտահայտի ինքնուրույն աբխազական պետության ստեղծման վերաբերյալ Գուդաուտայի ղեկավարների հայտարարությունների նկատմամբ։ Ճիշտ հասկանալու համար հայտարարության ոգին, հիշեցնենք, որ Նախարարների խորհուրդը այդ տարածքի վրացիներից է կազմված։

Իր հերթին, Աբխազիայի պաշտպանության նախարարությունը հաղորդում է, որ Վրաստանից վերջերս թափանցել են բազմաթիվ դիվերսիոն խմբեր, կատարել են զանգվածային սպանություններ, հրկիզումներ։ Դիվերսիոն քայլերի հետեւանքով վերջին 20 օրում Աբխազիայում վրացական կողմից զոհվել է 37 մարդ, վիրավորվել 15-ը։

Նախարարությունը հայտարարել է Աբխազիայի տարածքում դիվերսիոն խմբերի ոչնչացման վճռական միջոցառումների մասին։ Աբխազիայի քաղաքներում անցկացվում են բողոքի հանրահավաքներ, որոնց ընթացքում հանրապետության բնակչությունն իր վերաբերմունքն է արտահայտում Ռուսաստանի նախագահ Ելցինի Վրաստանում սկսված այցի առթիվ։

Փետրվարի 2-ին Աբխազիայի ռուսական մշակույթի «Սլավոնական տուն» ընկերության կազմակերպած հանրահավաքին մասնակցել են Աբխազիայի ռուս համայնքի շուրջ 3000 ներկայացուցիչներ։ Ելույթ է ունեցել ընկերության ղեկավար Վիկտոր Լոգինովը։ Նա ընդգծել է, որ «ներկայիս հանդիպումը կարող է ակտիվացնել Վրաստանի ռազմական գործողություններն Աբխազիայի դեմ»։

Հանրահավաքի մասնակիցները դատապարտել են Ռուսաստանի քաղաքականությունը վրաց-աբխազական պատերազմում, նշելով, որ «Աբխազիայի նկատմամբ Ռուսաստանի տնտեսական պատժամիջոցները նախեւառաջ հարվածել են հանրապետության ռուս բնակչությանը»։

Աբխազիայի Նախարարների խորհուրդը այս անգամ վճռական բողոք է հայտնել ռուս-վրացական պայմանագրի կնքման եւ Աբխազիայի խնդիրների քաղաքական լուծման առնչությամբ։

Մինչդեռ, ինչպես փետրվարի 3-ին հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, Վրաստանում պլանավորվում է ստեղծել 3 ռուսական ռազմական խարիսխակայան։ Այս մասին թղթակցին հայտնել է Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովը, Ռուսաստանի եւ Վրաստանի զինվորական գերատեսչությունների ներկայացուցիչների հանդիպման ավարտից հետո։ Այս որոշումը, նշել է բանակի գեներալ Գրաչովը, փաստված է այսօր երկու երկրների զինվորական գերատեսչությունների ներկայացուցիչների կողմից ստորագրված ռազմական խարիսխակայաններ ստեղծելու մտադրությունների վերաբերյալ արձանագրության մեջ։ Ռազմական խարիսխակայանները, ասել է Պավել Գրաչովը, կարող են ստեղծվել արդեն 1994 թ.։ Դրանք կտեղաբաշխվեն Վազիանում, Ախալքալաքում եւ Բաթումում։

Մյուս կողմից, Նոյյան Տապանը փետրվարի 2-ին հաղորդում է, թե Վրաստանի լրատվական մի շարք ծառայությունների ղեկավարներ, հանրապետական թերթերի խմբագիրներ, ռուսական լրատվական ծառայությունների եւ մի շարք արեւմտյան հեռուստաընկերությունների Թբիլիսիում հավատարմագրված սեփական թղթակիցներ դիմում են հղել Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինին, մտահոգություն հայտնելով սուխումցի հայտնի լրագրող, Աբխազիայի հակամարտության կարգավորման եռակողմ հանձնաժողովի միացյալ մամլո կենտրոնի վրացական մասի ղեկավար Ալեքսանդր Բերուլավայի ճակատագրի առնչությամբ։ Դիմումի մեջ ասվում է, որ տեղեկություններ կան, թե լրագրողը ողջ է եւ Գուդաուտայում գերի է աբխազների մոտ։

Դիմումի հեղինակները Բորիս Ելցինին խնդրում են իր ամբողջ ազդեցությունն ու հեղինակությունն օգտագործել սուխումցի լրագրողի ազատմանը նպաստելու համար։

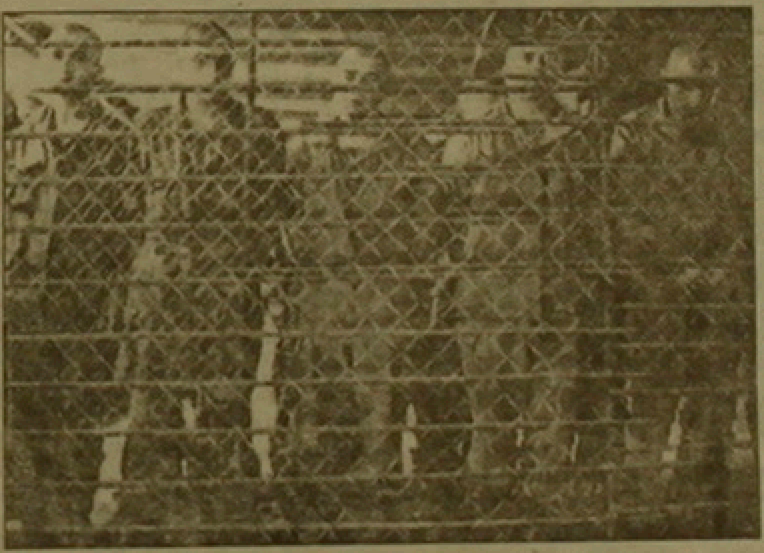

ՄԵՐՁԲԱԼԹԻԿԱ

Վիտաուտաս Լանդսբերգիս. «ՆԱՏՕ-ն պետք է պաշտպանի Լիտվային Ռուսաստանի քաղաքականությունից»

ՎԻԼՆՅՈՒՍ, 2 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ «Շարլոն» է անվանել «համագործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրի պայմանագիրը աջ ընդդիմության ղեկավար Վիտաուտաս Լանդսբերգիսը։ Նա գտնում է, որ այդ պայմանագիրը կարող է հիմք դառնալ ՆԱՏՕ-ի եւ Լիտվայի միջեւ առանձին համաձայնագրի մշակման համար, որի միջոցով կարելի կլիներ Լիտվան պաշտպանել Ռուսաստանի քաղաքականությունից։ Վիտաուտաս Լանդսբերգիսը հանդիմանել է Ալգիրդաս Բրազաուսկասին, այն բանի համար, որ նա ելույթ ունենալով ՆԱՏՕ-ի Բրյուսելի կենտրոնակայանում, խոսել է Լիտվայի Հյուսիսատլանտյան դաշինքի մեջ Ռուսաստանի հետ համատեղ մտնելու մասին։ Դա հիշեցնում է, ասել է Վիտաուտաս Լանդսբերգիսը, Ռուսաստանի արտաքին գործերի նախարար Անդրեյ Կոզիրեւի հայտարարությունն այն մասին, թե «համագործակցություն հանուն խաղաղության» բանաձեւը Ռուսաստանի, այլ ոչ թե ԱՄՆ-ի գաղափարն է։

Վիտաուտաս Լանդսբերգիսի կարծիքով, Ռուսաստանի այսօրվա քաղաքականությունից Լիտվայի պաշտպանությունն ապահովելու նպատակով ՆԱՏՕ-ի եւ Լիտվայի միջեւ առանձին համաձայնագրի կնքման հարցն առաջադրելն ստիպում է Ռուսաստանի դիրքը, որն ավելի ու ավելի մեծ տագնապ է հարուցում։ Աջ ընդդիմության ղեկավարը դարձյալ բարձրացրել է Կալինինգրադի մարզի ռազմական տարանցման պայմանագիր կնքելու հարցը։ Լանդսբերգիսի կարծիքով, եթե ռազմական տարանցման պայմանագիրն այնուամենայնիվ ստորագրվի, ապա Լիտվան կարող է ներքաշվել Ռուսաստանի եւ ԱՊՀ-ի ռազմական փոխգործության համակարգի մեջ։ Սակայն, քանի որ առանց Կալինինգրադի մարզի ռազմական տարանցման կարգավորման այսօր հնարավոր է յոլա գնալ, Վիտաուտաս Լանդսբերգիսն առաջարկում է իր ելքը. բավարարվել միանվագ համաձայնագրերի ստորագրմամբ, այլ ոչ թե երկարաժամկետ պարտավորությունների կնքմամբ։

Իսկ ինչպիսի՞ն է Ռուսաստանի ազդեցությունը հարեւան Լատվիայում։ Դավոսի տնտեսական համաժողովից վերադառնալուց հետո մամլո ասուլիսում Լատվիայի վարչապետ Բիրկավսը հայտարարեց, որ Չեխիան, Հունգարիան, Էստոնիան եւ Լատվիան շատ թույլ կապեր ունեն Ռուսաստանի հետ։ Համաժողովի ընթացքում Լատվիայի վարչապետը հանդիպումներ է ունեցել 9 երկրների վարչապետների, երկու պետության նախագահների եւ բանկերի [illegible] նախագահների հետ։ Հիմնականում քննարկվել են անվտանգության հարցեր։

Բիրկավսը հատկապես նշեց Ղազախստանի նախագահ Նազարբաեւի հետ իր հանդիպումը, որի ընթացքում համաձայնություն է ձեռք բերվել մարտի վերջերին Նազարբաեւի Լատվիա կատարելիք այցի շուրջը։ Լատվիայի պատվիրակությունը Ղազախստան կմեկնի փետրվարին։ Նազարբաեւը հետաքրքրվել է Լատվիայում դրամական բարեփոխման ընթացքով, Լատվիայով ղազախական ապրանքների հնարավոր տարանցմամբ։

Բիրկավսը հայտնեց, որ ներկայումս Բելգիայի հետ պայմանագրեր են նախապատրաստվում ծովային եւ օդային հաղորդակցությունների վերաբերյալ։ Պատրաստվում է պայմանագիր Եգիպտոսի հետ միջպետական հարաբերությունների մասին։ ■

ՀԱՄԱՌՈՏ

ԲԵԼԱՌՈՒՍ

Շուկայական հարաբերություններ առանց ցնցումների

ՄԻՆՍԿ, 2 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Բելառուսի կառավարությունը մտադիր է շարունակել տնտեսական բարեփոխումների կուրսը եւ իր խնդիրն է համարում շուկայական հարաբերություններին անցնել առանց սոցիալական ցնցումների եւ բնակչության կենսամակարդակի անկման։ Այս մասին ասվում է Բելառուսի Նախարարների խորհրդի հայտարարության մեջ, որը տարածել է Ռուսաստանում Բելառուսի դեսպանությունը։ Հանրապետության արտաքին քաղաքականությունը մնում է ժողովրդավարական իդեալների, բոլոր երկրների հետ համագործակցության զարգացման, Ռուսաստանի եւ ԱՊՀ երկրների հետ տնտեսական դաշինքի ամրապնդման կողմնակիցը։

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Անդամակցել Եվրոպական միությանը եւ Յոթնյակին

ԺՆԵՎ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ։ Ռուսաստանը շահագրգռված է Եվրոպայում եւ աշխարհում համագործակցության զարգացմամբ, Դավոսում կայացած մամլո ասուլիսում հայտարարեց Ռուսաստանի կառավարության նախագահ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը։ Նա ընդգծեց. «Մենք ուզում ենք աշխատել համաշխարհային ընկերակցությունում, անդամակցել Եվրոպական ընկերակցությանը, մտնել Եվրոպական միության մեջ։ Մենք ուզում ենք, որ Յոթնյակը վերածվի Ութնյակի։ Մենք ուզում ենք հավասար իրավունքներով ապրել եւ առեւտուր անել ամենքի հետ»։ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը նշեց նաեւ Ռուսաստանի շահագրգռությունը նավթ արտահանող երկրների կազմակերպության հետ կապերի հաստատմամբ։ Խոսելով այդ կազմակերպության գլխավոր քարտուղար Սուբրոտոյի (Ինդոնեզիա) հետ իր հանդիպման մասին, նա հայտարարեց. «Մենք կցանկանք քննարկել նավթի հանույթի եւ առաքումների խնդիրներին առնչվող բոլոր հարցերը, կարելի է անմիջապես ասել, որ Ռուսաստանը չի առարկի, եթե քննարկվի կազմակերպությանն իր անդամակցության հարցը»։

Պոլյանիչկոյի սպանության վայրում ամրացվեց հուշատախտակ

ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ։ Հուշատախտակ ամրացվեց Հյուսիսային Օսիայի եւ Ինգուշիայի տարածքներում ժամանակավոր վարչակազմի ղեկավար Վիկտոր Պոլյանիչկոյի, կորպուսի հրամանատար գեներալ մայոր Անատոլի Կորեցկու եւ ավագ լեյտենանտ Վիկտոր Կավկունի ողբերգական մահվան վայրում։ 1993 թ. օգոստոսի 1-ին թաքստոցից նրանց գնդակահարել էին Վլադիկավկազից 8 կմ հեռավորության վրա, Տարսկոյե գյուղից ոչ հեռու։

ԼԻՏՎԱ

Ալկոհոլի պետական մենաշնորհ

ՌԻԳԱ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԲԻԶՆԵՍ ՏԱՍՍ։ Այսօրվանից Լատվիայում մտցվում է սպիրտի եւ ալկոհոլի պետական մենաշնորհություն։ Դրանց արտադրությունը, ներմուծումը, արտահանումը եւ վաճառքն այսուհետեւ ենթակա են խիստ հսկողության։ Գործունեության հիշյալ ձեւերի համար հարկ կլինի արտոնագիր ստանալ։ Այդ միջոցառումը կիրագործեն ֆինանսների նախարարությանն առընթեր խորհուրդը եւ վարչությունը։ Կառավարությունը կարծում է, որ նոր կարգը թույլ կտա ավելի լավ հավաքել հարկերը եւ գնորդներին զերծ պահել կեղծ արտադրանքից։ Նախարարների կաբինետի այդ քայլին հավանություն են տալիս ազնիվ հարկատուների կայուն վարկ ունեցող եւ որակյալ խմիչքներ վաճառող ֆիրմաները։

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Մեկնաբանվում է Ռուսաստանից «ուղեղների արտահոսքը»

ԺՆԵՎ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ռուսաստանից «ուղեղների արտահոսքը» կարելի է կասեցնել, եթե գիտնականների համար ստեղծվեն պայմաններ, որոնք նրանց թույլ կտային մնալ հայրենիքում եւ անել իրենց գործը. Դավոսի համաշխարհային տնտեսագիտական համաժողովում հայտարարեց ֆիզիկայի գծով Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր Ժորժ Շարպակը (Ֆրանսիա)։

Ռուսաստանի գիտնականները սիրում են իրենց աշխատանքը, իրենց երկիրը, շարունակեց նա, սակայն նրանց արտասահման մեկնելը պայմանավորված է իրավիճակով։ Ռուսաստանն ապրում է ճգնաժամի պայմաններում, երբ իրենց համար կիրառություն են գտնում միայն կարկառուն գիտաշխատողները։ Ես գտնում եմ, որ Արեւմուտքում առկա՞ է ռուս գործընկերների հետ համերաշխության զգացում։ Նրանց պետք է օգնել, բայց ոչ հրապուրել։

Շարպակի կարծիքով, Ռուսաստանի կառավարությունը պետք է հոգա գիտնականների մասին։ Երկրի ապագայի համար ավելի կարեւոր է ունենալ գիտական մեծ կենտրոններ, քան սառը պատերազմի ծնունդ մակաբույծ ռազմական համալիր, որից պետք է ազատվել։ Այս խնդիրն առկա է թե Ռուսաստանում եւ թե Արեւմուտքում։ Հենց ռազմական ոլորտում կատարվում էին անչափ շատ ծախսեր, որոնք հիմնավորված չէին անվտանգության որեւէ տրամաբանությամբ։ Ռուսաստանի ապագան ուժեղ գիտության մեջ է, եզրափակեց Նոբելյան մրցանակի դափնեկիրը։ ■

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ

ՍՎԻՖԹ համակարգը կեռապատկի իր հաճախորդների թիվը

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ։ Միջազգային միջբանկային հեռահաղորդակցական ՍՎԻՖԹ համակարգի ղեկավարությունը ծրագրում է եռապատկել Ռուսաստանում եւ ԱՊՀ-ում իր հաճախորդների թիվը մինչեւ տարեվերջ համակարգին միացնելով եւս մոտ 100 բանկ։ Այդ մասին ՌԻԱ-ի թղթակցին հայտնեցին բելգիական հիշյալ ընկերության կենտրոնակայանում, որի ծառայություններից օգտվում են աշխարհի 100 երկրների բանկեր։

Կատարելով օրական 2 միլիոնից ավելի բանկային գործառնություններ, ՍՎԻՖԹ-ը մշտապես իջեցնում է իր ցանցերով ֆինանսական լրատվության հաղորդման վարձաչափերը։ Օրինակ, Պետերբուրգում գտնվող բանկից Վլադիվոստոկ մեկ հաղորդման առաքումը հաճախորդների վրա նստում է 16 սենթ։

ՍՎԻՖԹ-ի տնօրինությունը պլանային մոտեցում է հանդես բերում եւ չի ձգտում կտրուկ ավելացնել իր «բաժանորդների» թիվը։ Այդուհանդերձ, երբ 1991 թ. դեկտեմբերին Ռուսաստանում կար միայն 3, 1992 թ. դեկտեմբերին՝ 15 բաժանորդ, ապա 1993 թ. վերջերին արդեն 56 բանկ կար 15 քաղաքներում։ ■

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հրատապ

Գաղափարախոսությունը

Երբ ոմանց համար սեփականաշնորհումը տնտեսական արդյունավետության և պատասխանատվության հասնելու ճանապարհ է, և որպես արդյունք պետք է բծախնդրորեն մշակված, հաշվարկված լինի, ապա մյուսների համար դա պատմական արդարության վերականգնման միջոց է: Իսկ երբ այդպես է, ապա հարկավոր է այն իրականացնել ոչ

ցունակ-շուկայական ձեռնարկությունները և ֆիրմաները («Բրիտիշ Պետրոլեում», «Բրիտիշ Աերոսփեյս», «Բրիտօյլ» և այլն): Այստեղ իրոք տեղի է ունենում լոկ սեփականության ձևի փոփոխություն. արժեթղթերը պետության ձեռքից անցնում են մասնավոր տերերի և տարբեր ֆինանսական ընկերությունների ձեռքը (ամբողջությամբ կամ մասամբ) ֆոնդային բորսայում վա-

ճառվող ձեռնարկության կոլեկտիվում և այլ. և այլն: Ուրեմն, այս ֆոնի վրա, ինչ խոսք, կարող է լինել շուկայի առումով կուսական հասարակության մասին, որտեղ պոտենցիալ սեփականատերերը չեն տարբերում բաժնետոմսը փոխառության տոմսից, չկան անհրաժեշտ որակավորում ունեցող մասնագետներ, անհրաժեշտ ենթակառուցվածքներ, իսկ հասարակությունը

գործունեության վրա:

Կառավարական քաղաքականության մյուս առանձնահատկությունը նախատեսում է մի շարք արտոնություններ և նախապատվություններ «փողոցից եկող բաժնետերին»: Դա նախևառաջ բաժնետոմսի մեկ հատի ցածր գինն է (սկսած 112 փենսից), որտեղ բաժնետեր կարողանա դառնալ ցանկացած, նույնիսկ մեծ կարողություններ չու-

1979 թվականին Մեծ Բրիտանիայի Միացյալ Թագավորությունում և Հյուսիսային Իռլանդիայում, ծագելով իբրև նախընտրական մրցարշավի խելահեղ գաղափար, սեփականաշնորհումը դարձավ ֆինանսատնտեսական և սոցիալ-քաղաքական իրականություն, շարժվելով այստեղից սկզբում դեպի Արևմտյան Եվրոպա, ապա նաև այլ մայրցամաքներ և ի վերջո հասնելով նաև Եվրասիայի «այս» հատվածը: Երբ հարցնենք սեփականաշնորհման թե՛ կողմնակիցներին ու թե՛ հակառակորդներին՝ ինչպե՞ս են իրենք պատկերացնում այդ գործընթացը կամ երևույթը, ապա մեծամասնությունը բերեւ պատասխանի, որ դա պետական սեփականության արագ ու համատարած տրանսֆորմացիան է մասնավոր տերերի սեփականության: Ի հակակշիռ մեր բոլոր պատկերացումների, և՛ Բրիտանիայում, որ հանդիսանում է «պրիվայտ» գոյականի, և՛ սեփականաշնորհումը իբրև տնտեսավարման ձև բերած այլ զարգացած երկրներում այդ «պրիվայտը» ամենևին չի կիրառվում բառիս նեղ իմաստով՝ այսինքն՝ մասնավոր: Դա առավելապես նշանակում է կորպորացիայի, առավելագույնի ոչ թե ֆիզիկական, այլ իրավաբանական անձի սեփականություն: Այլ խոսքով, սեփականաշնորհումը ոչ թե զուտ սեփականության ձևի փոփոխություն է, այլ տնտեսավարող սուբյեկտի պատասխանատվության անցում՝ քաղաքականից տնտեսականի: Այս գործընթացը, հենց թեկուզ Միացյալ Թագավորության օրինակի վրա կարելի է դիտարկել մի քանի առումներով՝ գաղափարախոսության, պետական քաղաքականության, սեփականաշնորհման մեխանիզմի, նրա սահմանների և արդյունավետության:

ՓՈՐՁ

Սեփականաշնորհում. ինչպե՞ս...

Սեփականատեր դառնալը ամենալավ տնտեսական կրթությունն է

ՄԱՐՏԱ ԲԵԳՅԱՆ

թե կոմերցիոն հիմքի վրա, այլ՝ անվճար:

Իհարկե, գաղափարական բաղկացուցիչն ունի նաև կիրառական ասպեկտ: Միլիոնավոր նոր սեփականատերեր պաշտպանում են այն կառավարությունը, որը նրանց հնարավորություն է տալիս սեփականության տեր դառնալ:

Իսկ ո՞վ կարող է մասնակցել սեփականաշնորհմանը: Առաջին հերթին՝ կառավարությունը իր «ուղեղկենտրոններով», որոնք որոշում են սեփականաշնորհման նպատակներն ու քաղաքականությունը, երկրորդ հերթին՝ հատուկ խորհրդատվական ֆիրմաները, ինվեստիցիոն կազմակերպությունները (բանկերը, ընկերությունները), լրատվական ծառայությունները և բրոքերային ֆիրմաները, որոնք մշակում են սեփականաշնորհման մեխանիզմը, ընդ որում, ամեն կոնկրետ դեպքում յուրատեսակ, ինչպես նաև՝ փորձաքննության և արժեքային գնահատման են ենթարկում սեփականաշնորհվող ձեռնարկությունը, կանխորոշում են բաժնետոմսերի թողարկման և վաճառքի համակարգը, անհրաժեշտ երաշխիքներ են տալիս կառավարությանը: Օրինակ, ինվեստիցիոն բանկի գլխավոր խնդիրը սեփականաշնորհվող գործի գնահատումն է և բաժնետոմսերի գնի որոշումը. բանկը երաշխավորում է, որ այդ գնով բոլոր բաժնետոմսերը կգնվեն սահմանված ժամկետում: Հակառակ դեպքում բանկը ինքն է պարտավոր գնել բոլոր չիրացված բաժնետոմսերը:

Երրորդ հերթին, իրենք սեփականաշնորհվող կառույցները, նրանց տնօրինությունը և աշխատողները:

Կառավարության ստրատեգիան

Դա նախևառաջ սեփականաշնորհման հիմնական նպատակի որոշումն է, տնտեսության կարևորագույն սեկտորների կառուցվածքային վերակառուցումը, դրանց տեխնիկական նորացումը և ելքը դեպի արդյունավետության նորմալ մակարդակ, միաժամանակ այդ սեկտորները դուրս բերելով կառավարության քաղաքական պատասխանատվության ոլորտից:

Պետական քաղաքականությունը նախատեսում էր դիֆերենցված մոտեցում գործունեության տարբեր ոլորտներին և ճյուղերին: Առաջին փուլում (հիշեցնենք, որ խոսքը Մեծ Բրիտանիայի փորձի մասին է) 1979-1984 թթ. սեփականաշնորհվել են ընդհանուր առմամբ շահութաբեր, իսկ գլխավորը՝ իրենց բնույթով մր-

ճառվելու միջոցով: Վաճառքը կարող է իրականացվել նաև շրջանցելով բաժնետոմսերի համակարգը, անմիջականորեն մեկ կամ մի քանի նոր տերերին նախնական առուվաճառքի (աճուրդի) հիման վրա («Թագավորական Փոստին» պատկանող օթելները, «Միլինկ», «Ռոյալ Օրդնանս», «Ռովեր Գրուփ» ընկերությունները և այլն): Երբեմն նույնիսկ բաժնետոմսերի փաթեթը վաճառվում էր ուղղակի ձեռքից ձեռք, շրջանցելով բորսան («Շորթ Բրադերս», «Տեքնոլոջի Գրուփ»): Որոշ դեպքերում ձեռնարկությունը վաճառվում էր կոնսորցիումներին, որոնք հատուկ ստեղծվում էին ձեռնարկության տնօրինության, նրա աշխատողների և նույնիսկ բուսակառուների կողմից («Նեյշնըլ Ֆրայթ», «Լեյլանդ Բաս»): Վերջապես կային վաճառքի դեպքեր, որոնք իրենց մեջ հավաքել էին տարբեր մոտեցումներ («Բրիտիշ Շիփբիլդերս»):

Ընդգծենք, որ թեև այս ֆիրմաների սեփականաշնորհումը ոչ այլ ինչ էր, երբ ոչ շուկայական էկոնոմիկայի համար սովորական միջոցառումների հավաքածու և իր ճանապարհին որևէ սկզբունքային դժվարություններ չուներ, այնուհանդերձ նրա կանոնավոր ժամկետը կազմեց 2-3 տարի:

Ինչ վերաբերում է նախկին ԽՍՀՄ-ում և Լեհաստանում բավականին տարածված «վայրկենական», «պայթյունային» սեփականաշնորհման գաղափարին, ապա այն Բրիտանիայում սեփականաշնորհման հետ առնչություն ունեցողների մեջ (գիտնական, ժուռնալիստ, բիզնեսմեն, կառավարական պաշտոնյա) առնվազն զարմանք է հարուցում: Նույնիսկ ապրանքների, կապիտալների, ծառայությունների և աշխատուժի զարգացած շուկայի, ֆինանսա-փողային մշակույթի գրեթե դարավոր ավանդույթների պայմաններում, բազմաթիվ լրատվական, բանկային, բորսայական ենթակառուցվածքի, բավարար քանակությամբ բարձրորակ մասնագետների առկայությամբ, երբ դրանց զուգահեռ հասարակությունն ունի անձնական շուկայական փորձ, հարկ է մեծ ուժեր և բավականին ժամանակ ծախսել մանրակրկիտ փորձաքննության համար (տեխնոլոգիականից մինչև ֆինանսական), որի արդյունքում պիտի պարզվի գործերի վիճակը տվյալ ձեռնարկությունում, զուգակից ճյուղերում, պետք է կանխատեսել բաժնետոմսերի հնարավոր պահանջարկը, նախապատրաստական աշխատանք անցկացնել սեփականա-

սեփականաշնորհողներին կապակցում է մասնավորային խաբեության մեջ:

Ինչևէ, Բրիտանիայում սեփականաշնորհման առաջին փուլում միաժամանակ, տեղի էր ունենում նախապատրաստական փոփոխությունների գործընթացը այն ամենամեծ և կարևոր պետական ֆիրմաներում, որոնք սպասում էին երկրորդ փուլին: Էությունը այդ կորպորատիզացիա անվանված գործընթացի այն է, որ պետական ձեռնարկությունը փոխակերպվում է սովորական բաժնետիրական ընկերության: Որոշ ընկերություններ հետագայում այդպիսին էլ մնում են (նախևառաջ ռազմական, տիեզերական), մյուսների համար դա միջանկյալ փուլ է սեփականաշնորհման ճանապարհին:

Երկրորդ փուլում, 1984 թ. սեփականաշնորհվում են այն ընկերությունները, որոնք իրենց բնույթով ոչ մրցակցային-շուկայական են (այդ թվում և կորպորատիզացիա անցածները): Այստեղ է, որ երևան են գալիս այնպիսի հիմնահարցեր, որոնք նախկինում չեն եղել նույնիսկ շուկայական տնտեսության շրջանակներում: Դրանք կազմակերպական-տեխնիկական են՝ սեփականաշնորհվող գործի արժեքային գնահատումը, որը նախկինում երբեք չի գնահատվել շուկայով, չի առաքվել ոչ ուղիղ վաճառքի, ոչ էլ ֆոնդային բորսայով, գնորդների հնարավորությունների և նրանց տարբեր խմբերի համար վաճառքի տարբեր պայմանների որոշումը, սեփականաշնորհման լրատվական ապահովումը այն պոտենցիալ սեփականատերերին, որոնք նախկինում երբեք սեփականության և բաժնետոմսերի հետ գործ չեն ունեցել: Եվ սկզբունքային հիմնահարցեր՝ երկրորդ փուլի արդյունքում գոյացած այսպես կոչված «բնական մոնոպոլիաների» ոլորտում մրցակցության ներմուծման հնարավորությունը, սեփականաշնորհման պայմաններում պետական կարգավորումը, պետության տնտեսական ստրատեգիայի սկզբունքները, երբ այն մասամբ մնում է սեփականաշնորհված ընկերության համատեր:

1989 թվականին սկսվում է երրորդ սեփականաշնորհված ընկերությունների վերակազմավորման փուլը, դրանց միացումը մրցակցային-շուկայական հարաբերություններին, բարձր արդյունավետության նվաճումը: Այս փուլում շեշտադրումը փոխադրվում է սեփականաշնորհման գործընթացից (որը շարունակվում է) շուկայական հետ-

նեցող մարդ: Դա սովորական փողային շուկայի կողքին (որը ներկայացված է հիմնականում բանկային և բորսայական կառույցներով) արժեթղթերի «մանրածախ շուկայի» ձևավորումն է, դրանց առուվաճառքի պարզեցված կարգով, որը չի պահանջում պարտադիր ստոկբրոքերային ֆիրմաների միջնորդություն: Դա լավ մտածված, լայնամասշտաբ (և բավականին թանկարժեք) լրատվական-գովազդային կամպանիան է, որի ժամանակ (առաջին անգամ Մեծ Բրիտանիայում) ակտիվորեն օգտագործվեց ռադիոն և հեռուստատեսությունը որպես «կոմպլեքս պրոպագանդիստ և ագիտատոր», որը ոչ միայն համոզում է շարքային քաղաքացուն, որ իր համար շահավետ է սեփականաշնորհված ընկերության բաժնետեր դառնալ, այլև բացատրում է պարզ և հասուն կերպով, թե ի՞նչ պետք է անել դրա համար (սովորաբար բավական է լոկ զանգահարել նշված հեռախոսահամարով և կստանաք որակյալ խորհուրդ, բուկլետներ, անհրաժեշտ թղթերի պատրաստի ձևերը, հատկանշալի է՝ անվճար, առանց վարձի, փոստային և խնդրանքների):

Իհարկե սեփականաշնորհումը Բրիտանիայում բոլորին չդարձրեց սեփականատեր (թեև մի քանի միլիոն անգլիացի իրենց տների ու բնակարանների սեփականատերեր դարձան): Թեև անհատական բաժնետերերի թիվն աճեց, անհատական վերահսկող կապիտալի հետզհետե նվազման միտումը պահպանվում է: Շատերը, ովքեր արտոնյալ հիմքի վրա բաժնետոմս ձեռք բերեցին, արեցին դա միայն նրա համար, որ արագ վաճառեն այն և շահ ստանան այդ մեկանգամյա գործարքից: Ինչպես երևում է ցանկացած, նույնիսկ «ամենաշուկայական» տնտեսության մեջ գոյություն՝ ունի սահման այն մարդկանց քանակության, որոնք ցանկություն ունեն սեփականատեր լինել արտադրական ոլորտում և տնտեսական պատասխանատվություն կրել այդ սեփականության, բիզնեսի համար: Բոլորը համատարած սեփականատեր չեն կարող լինել՝ թեկուզև իրենց տարբեր խառնվածքների, հակումների, դաստիարակության, կրթության պատճառով և այլն: Սակայն, երբ մարդը դարձել է սեփականատեր, դա ամենալավ տնտեսական կրթությունն է:

Մեծ Բրիտանիայի փորձը հուշում է նաև, թե ինչպես կարելի է խափանել կառավարության սեփականաշնորհման քաղաքականությունը: Սակայն այդ մասին հաջորդ անգամ:

ՆԵՐՔԻՆ ԿՅԱՆՔ

«Ղարաբաղ» կոմիտեն...

Սկիզբը էջ 1

Այստեղ, միայն 1993 թ. զենք գնելու պատրվակով Հայաստանից դուրս է տարվել 2 մլն դոլլար, սակայն ձեռնարկված միջոցառումների շնորհիվ դրա կեսն արդեն վերադարձվել է: Ընդ որում, այդ գործին մասնակցել են հատուկ ծրագրերի պետական կոմիտեի նախագահ Վահան Շիրխանյանը, Աշոտ Մանուչարյանի* տեղակալ Վահան Ավագյանը եւ այլն: Մինչդեռ, ըստ պայմանագրի, եթե շրջափակման կամ այլ պատճառներով զենքը հնարավոր չի լինում հասցնել Հայաստան, ապա 6 ամիս անց այդ գումարը վերադարձվում է (այսինքն, այդ ընթացքում գումարը փաստորեն չի աշխատում): Ներքգործնախարարը տեղեկացրեց նաեւ, որ ներկայումս նման գումարներ աշխատում են Ռուսաստանում՝ այնտեղից պղինձ է տարվում Եվրոպա (ըստ նրա, դա սկսվել է այն ժամանակ, երբ Հայաստանի պղինձը սպառվել է):

Ինչ վերաբերում է Համբարձում Գալստյանին, ապա, ըստ նախարարի, նա ժամանակին Ռուսաստանից գնել էր 15 մլն ռուբլու ֆարածխի փոշի միայն այն պատճառով, որ վաճառողին ճանաչում էր «խողովակից»: Հետո պարզվել է, որ դա անպետք փոշի է: Ներկայումս նրա առեւտուրը Իրանի հետ կանգնեցվել է, որովհետեւ նա Հայաստանից արտահանում է Չարենցավանի կարեւոր արտադրանքը, փոխարենը բերում չամիչ: Բացի այդ, «Առագաստ» ձեռնարկությունը, որին պետությունը «Երեւան» հյուրանոցի համար 800 հազար դոլլար վարկ տվեց, գումարի դեռեւս կեսը չի վերադարձրել («Առագաստը» պատկանում է պետնախարար Գեւորգ Վարդանյանին (ժողո) եւ Համբարձում Գալստյանին): Ի դեպ, Գեւորգ Վարդանյանի մասին. պարզվում է, որ նա Կիպրոսի բանկում հաշվեհամար ունի, իսկ գումարները փոխադրել նրան օգնում է ներկայումս Ֆրանսիայում Հայաստանի դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Ալեքսան Հարությունյանը:

Ի դեպ, ՊԱԿ-ի գործակալների մասին: Նախարարը հայտարարեց, թե միայն անցյալ տարի է իմացել, որ «Ղարաբաղ» կոմիտեի անդամներից 2-3-ը ՊԱԿ-ի գործակալներ են: Ըստ նրա, գործակալ է նաեւ ԳԽ պատգամավոր Կիմ Բալայանը: Այնուամենայնիվ, նախարարն այն կարծիքը հայտնեց, թե պետք է անհապաղ ներում շնորհել բոլոր նախկին գործակալներին, քանի որ դա նրանց հնարավորություն կտա ավելի անկախ լինել:

Եւ այսպես, ըստ պրն. Սիրադեղյանի, մարդկանց այդ խումբը ստեղծել էր իշխանության շրջան, որի հենարաններն էին ՊԱԿ-ը, հարկային տեսչությունը, հատուկ ծրագրերի պետական կոմիտեն, ներքգործնախարարությունը (նախքան իր գալը), քաղխորհուրդը, Աշոտ Մանուչարյանը (իր լծյն ազդեցությամբ) եւ քիչ էր մնում նաեւ հեռուստատեսկոմը (ժամանակին նշանակվում էր Ալեքսան Հարությունյանին այդ պաշտոնում նշանակելու տարբերակը): Սակայն ներկայումս շղթան վերացված է, եւ սրանք իշխանություն չունեն:

Այնուհետեւ պրն. Սիրադեղյանը հայտարարեց, թե Աշոտ Մանուչարյանի հովանավորը Հայաստանում Կոմկուսն է, միաժամանակ նշելով, որ չարժե իր վրա մեծ հույսեր դնել, որովհետեւ նշված փաստերով դատախազությունը պետք է զբաղվի: Նա նշեց նաեւ, թե նշված անձինք դեռեւս հանցագործներ չեն, սակայն անպայման պետք է նրանց պատասխանատվության կանչել:

Եւ այսպես, ներքգործնախարարը մեծ պայքարի է դուրս գալիս՝ վստահ, որ՝ մյուս կողմը մերկացումներ չունի: Մի՞թե: Իր նախորդ ասուլիսի ժամանակ նա հայտարարել էր, թե Հայաստանում չկա մեկը, որն իր դեմ մահափորձ կասարի: Երեկ նա հաստատեց իր այս խոսքը. «Ես ունեմ ընկերներ եւ 20 հազար ոստիկան», ասաց նա, եւս մեկ անգամ ապացուցելով, որ Հայաստանում պետությունն ու պետականությունը խիստ անձնավորված են, եւ գործում է միայն խմբակայնության սկզբունքը: Իսկ ինչ վերաբերում է ընդդիմությունից սպասվող «վտանգին», որով իշխանությունը սիրում է վախեցնել ժողովրդին, ներկայումս ջրի երես ելած գզվռտոցը ապացույց է այն բանի, որ իրական «վտանգը» ներսում է, ՀՀՇ-ն ՀՀՇ-ի դեմ, կամ «Ղարաբաղ» կոմիտեն՝ «Ղարաբաղ» կոմիտեի դեմ:

Մի խոսքով, կյանքը հետաքրքիր է դառնում: ■

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ

ՄՎՀ-ն պահանջում է բարեփոխումների արագացում

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՖՐԱՆՍ ՊՐԵՍ: Միջազգային վալյուտային հիմնադրամի գլխավոր տնօրեն Միշել Կամդեսյուն երեքշաբթի օրը կրկին աներկմտորեն հավաստեց, որ ՄՎՀ-ն Ռուսաստանին լրացուցիչ կարգով չի ֆինանսավորի, եթե տնտեսական բարեփոխումները չարագացվեն:

ՄՎՀ-ն «չի կարող ֆինանսավորել, եթե տնտեսական քաղաքականությունն չի ուղեգրված», հիշեցրեց նա լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ: Եթե մինչեւ օրս նախատեսված 14 միլիարդ դոլարի դիմաց հատկացվել է միայն 2,5 միլիարդ դոլար, պատճառն այն է, որ Ռուսաստանի իշխանությունները «անկարող են եղել 1992-1993 թթ. կատարել իրենց խոստումները», ընդգծեց նա:

Դեկտեմբերյան ընտրություններից հետո նոր կառավարության կազմումը «հարմար պահ է վերահաստատելու եւ հնարավորության դեպքում խորացնելու ՄՎՀ-ի եւ Ռուսաստանի իշխանությունների համագործակցությունը», հայտարարեց Կամդեսյուն: Նա միաժամանակ ավելացրեց, որ Ռուսաստանի համար կենսականորեն կարեւոր է արագացնել կայունացումը եւ բարեփոխումները: Այս առումով Կամդեսյուն վերապահումով արտահայտվեց գլխավոր բարեփոխականներից զրկված Ռուսաստանի կառավարության նախատեսած տնտեսական քաղաքականության վերաբերյալ:

Երեքշաբթի օրը ՄՎՀ-ի մի խումբ ներկայացուցիչներ Մոսկվա ժամանեցին ՄՎՀ-ի նոր ֆինանսավորումների կոնկրետ ծրագրի շուրջը համաձայնության հասնելու նպատակով, ասաց Կամդեսյուն: «Նոր կառավարությունից մեր լսածը կարծես թե փոքր-ինչ տարբերվում է նախորդ կառավարության հետ մեր համաձայնեցրած բարեփոխումների ուղուց», նշեց գլխավոր տնօրենը, ավելացնելով. «Մենք պետք է պատրաստ լինենք համատեղ լարված աշխատանքի»:

ՄՎՀ-ն մտահոգված է մասնավորապես արժեզրկման տեմպերից, եւ տնտեսության որոշ հատվածներին նոր վարկեր հատկացնելու հայտարարությունը վստահություն չի ներշնչում: Մոսկվայում 1994 թվականին նախատեսվում է ամսական 18 տոկոս արժեզրկում 1993 թ. 12 տոկոսի դիմաց, «մինչդեռ տեղական իշխանությունները եւ ՄՎՀ-ն ակնկալում էին 8 տոկոս: Ըստ ՄՎՀ-ի, առաջին եռամսյակում ամսական արժեզրկումը կարող է հասնել 20 տոկոսի:

Փոխարենը նոր կառավարությունը ավելի հակված է թվում սոցիալական միջոցառումների (գործազրկության նպաստ, կենսաթոշակներ, ընտանեկան նպաստներ): Բայց դրանց ֆինանսավորումը «ենթադրում է անարտադրողական ռեսուրսների փոխանցում», որոնք այժմ հատկացվում են անարդյունավետ ձեռնարկություններին, զգուշացրեց Կամդեսյուն:

Ռուսաստանը կարող է հենվել արդեն ձեռք բերված հաջողությունների վրա (գների, առեւտրի եւ փոխանակումների ազատականացում, սեփականաշնորհում): Եթե նման համարժեք միջոցներ ձեռնարկվեն (ՄՎՀ-ն դրանք կուսումնասիրի կառուցողական ոգով, բայց առանց թուլության), ապա դրանց կհաջորդեն միջազգային վարկեր:

Եթե «այլ պատճառներով» ոմանք ուզում են Ռուսաստանին պնդերապահորեն ֆինանսավորել, նրանք պետք է հույս դնեն ուրիշ, հիմնականում երկկողմ աղբյուրների վրա, նախազգուշացրեց Կամդեսյուն: Նա հիշեցրեց, որ մարդասիրական օգնությունը, տեխնիկական աջակցությունը եւ որոշ ճյուղային վարկեր կախված չեն բարեփոխումներից, բայց վերջիններս շատ կմեծացնեին դրանց արդյունավետությունը:

Կամդեսյուն մերժեց Ռուսաստանում ՄՎՀ-ի դերին առնչվող բազմաթիվ քննադատությունները, որոնց համաձայն ՄՎՀ-ն իդեալական «քավության նոխազ է»: ՄՎՀ-ն մշտական երկխոսության մեջ է Ռուսաստանի իշխանությունների հետ, որոնք բազմիցս «մերժել են մեր խորհուրդները», ասաց Կամդեսյուն: «Մենք ավելի լավ ենք ծանոթ Ռուսաստանի դժվարություններին, քան մեր քննադատներից շատերը», նշեց նա, հիշեցնելով, որ ՄՎՀ-ի գործունեությունն արտացոլում է իր անդամ 179 երկրների կարծիքն ու աջակցությունը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռուս-ֆրանսիական խորհրդակցություններ Մոսկվայում

ՄՈՍԿՎԱ, 2 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի ԱԳՆ լրատվության եւ մամուլի վարչության տնօրեն Գրիգորի Կարասինը հայտնեց, որ օրերս Մոսկվայում կայացած ռուս-ֆրանսիական խորհրդակցությունները նվիրված են եղել Արեւելյան Եվրոպայի երկրների հետ առեւտրի վերահսկման կազմակերպության լուծարման եւ արտահանության վերահսկման միջազգային նոր մեխանիզմի ստեղծման հարցերին: Նա նշեց, որ խորհրդակցությունների ընթացքում ընդգծվել է արտահանության վերահսկման միջազգային նոր կազմակերպությանը հենց սկզբից Ռուսաստանի մասնակցության կարեւորությունը: Առանձնակի ուշադրություն է դարձվել նաեւ նախկին կազմակերպության երկրների ավագ պաշտոնատար անձանց հանդիպմանը Ռուսաստանի ներկայացուցիչների մասնակցությանը:

«Նոր մեխանիզմը չպետք է ուղղված լինի որեւէ երկրի կամ երկրների խմբի դեմ: Նոր կազմակերպության համադրույթը մշակելիս կարեւոր է ապահովել իրավահավասար գործակցություն, որտեղ մասնակիցներից ոչ մեկը անհիմն առավելություն չստանա», ընդգծեց ռուս դիվանագետը:

Հրապարակվել է խաղաղության հաստատման պլանը

ՅՈՀԱՆՆԵՍԲՈՒՐԳ, 2 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հարավաֆրիկյան Հանրապետության նախագահ Ֆրեդերիկ դը Կլերկը, Աֆրիկյան ազգային կոնգրեսի ղեկավար Նելսոն Մանդելան միաժամանակ հրապարակել են Քեյփթաունի մերձակայքի սեւամորթների բնակավայրերում խաղաղության վերահաստատման համապարփակ պլանը, որոնց փողոցները վերջին տարիների ընթացքում դարձել էին քաղաքական հողի վրա տեղի ունեցող կատաղի բախումների ասպարեզ: Պլանը նախատեսում է, որ բանակային զորամասերն անհապաղ կփոխարինեն անկարգությունների դեմ պայքարող հատուկ ոստիկանական ուժերին, կվերականգնվեն եւ կարդիականացվեն մունիցիպալ ծառայությունները: Ֆ. դը Կլերկի եւ Ն. Մանդելայի հաշտության պլանը մերժել է «Ինկաթա ֆրիդոմ փարթի» Զուլուի խմբավորումը:

Պաղեստինցիները կողմ են Հորդանանի հետ կոնֆեդերացիային

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 2 ՓԵՏՐՎԱՐ, WSJ: Բացահայտելով Դավոսում (Շվեյցարիա) եւ Կահիրեում կայացած ՊԱԿ-Իսրայել հանդիպումների արդյունքներից մի պարագա, արտգործնախարար Շիմոն Պերեսը հայտարարեց, թե պաղեստինցիները կողմնակից են Հորդանանի հետ կոնֆեդերացիա ստեղծելուն, այն նախընտրելով պաղեստինյան առանձին պետության ստեղծումից:

Իսրայելցիները մինչ այդ մտավախություն ունեին, թե Գազայում ու Երիքովում ինքնավարություն ունենալուց հետո պաղեստինցիները կնախընտրեն առանձին պետություն կազմել: ■

ՖՐԱՆՍԻԱ

«Ռենոն» բաժանում է ունեցվածքը

ՓԱՐԻԶ, 3 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ֆրանսիայի պետական ավտոմոբիլային «Ռենո» ընկերությունը, դատելով ըստ ամենայնի, վատ շահույթ չի ստացել Ստոկհոլմի բորսայում չորեքշաբթի օրը «Աբ Վոլվո» շվեդական խմբի 3,2 մլն. բաժնետոմսերի ծրարի վաճառքից: Ֆրանսիացի տնտեսագետների կարծիքով, գործողությունը Ֆրանսիայի ավտոհսկային բերել է առնվազն 750 մլն ֆրանկի (1 ֆր. հավասար է 1,35 շվ. կրոնի), իսկ դրա ընդհանուր ծավալը կազմել է 1,55 մլրդ ֆրանկ (2,096 մլրդ շվ. կրոն):

Շվեդական ավտոմոբիլային կոնցեռնի սեփականատեր խմբի «Աբ Վոլվոյի» բաժնետոմսերը վաճառվել են յուրաքանչյուր միավորի համար 48519 ֆրանկով (655 շվ. կրոն): «Ռենոն», որին մինչեւ օրս պատկանում էր «Վոլվո տակի» (բեռնատարների արտադրություն) կապիտալի 45 տոկոսը եւ «Վոլվո կառի» (մարդատար ավտոմեքենաներ) 25 տոկոսը, շվեդական կոնցեռնի կապիտալում պահպանել է ընդամենը 3,45 տոկոս ծավալով մի բաժին: Այն դեպքում, երբ մինչեւ այժմ, 1990 թ.-ին կնքված համաձայնագրին համապատասխան նրան էր պատկանում «Աբ Վոլվոյի» կապիտալի 8,3 տոկոսը:

Երկու ընկերությունների միաձուլման նախագծի ձախողումից հետո «Ռենոյի» նախագահ-գլխավոր տնօրեն Լուի Շվեյցերը հայտարարել է, որ «Ռենոյի» մասնակցությունը «Վոլվոյի» կապիտալին կարուվի որպես այն ընկերության կապիտալին ձեռնարկության նորմալ մասնակցություն, որի բաժնետոմսերը գնանշվում են բորսայում»: Այդ հայտարարությունից 2 ամիս անց նա կատարել է իր խոստումը, իրականացնելով մի գործողություն, որը բացահայտորեն շահավետ է «Ռենոյի» համար:

Որն է իրականացված բորսային գործարքի էությունը: «Ռենոյի» եւ «Վոլվոյի» միաձուլման նախագծից հրաժարվելու սենսացիոն հայտարարության պահին անցած տարվա դեկտեմբերի 2-ին «Աբ Վոլվոյի» բաժնետոմսերը Ստոկհոլմի բորսայում գնանշվում էին 214,8 ֆրանկ (290 շվ. կրոն) փոխարժեքով 1 միավորի համար: Ֆրանսիական ընկերության կողմից «Վոլվոյի» բաժնետոմսերի իր ծրարի զգալի մասի զանգվածային վաճառքից հետո, չորեքշաբթի օրը մի քանի ժամի ընթացքում դրանց փոխարժեքը բռնել հասել է 514,8 ֆրանկի (695 շվ. կրոնի) մեկ միավորի համար: Եթե հիշենք, որ 1990–93 թթ. ընկած ժամանակաշրջանում «Աբ Վոլվոյի» բաժնետոմսերը «Ռենոյին» բաժին էին հասել մեկ միավորի դիմաց 240 ֆրանկ (324 շվ. կրոն) փոխարժեքով, ապա չորեքշաբթի օրն իրականացված գործողությունը ֆրանսիական ընկերությանը թույլ է տվել առնվազն կրկնակի վերադարձնելու 3 տարվա ընթացքում ներդրված միջոցները: ■

ԱՄՆ

Քլինթոնը որոշեց վերացնել առեւտրի արգելքը

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 2 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնը որոշել է վերացնել Վիետնամի դեմ ուղղված առեւտրի արգելքը, որը գործում էր 19 տարի: Ինչպես այսօր հաղորդեց «Նյու Յորք թայմզ» թերթը, վկայակոչելով վարչակազմի բարձրաստիճան ներկայացուցիչների, թեեւ նախագահն առայժմ պաշտոնապես չի հայտարարել իր մտադրության մասին, բայց հանգել է այն հետեւության, որ ժամանակն է սկսել Վիետնամի հետ հարաբերությունների կարգավորումը, վերսկսելով երկու երկրների առեւտուրը: Սպիտակ տան պաշտոնական անձանց խոսքերով, վարչակազմի ղեկավարը ամենայն հավանականությամբ այդ հայտարարությամբ հանդես կգա կամ շաբաթավերջին, կամ էլ հաջորդ շաբաթվա սկզբին: Առայժմ հայտնի չէ, թե ԱՄՆ-ը արդյոք իր որոշման մասին տեղյակ պահե՞լ է Վիետնամի կառավարությանը, գրում է թերթը:

Սպիտակ տան ներկայացուցիչների խոսքերով, շարունակում է թերթը, հայտարարությունը կարվի լոկ այն բանից հետո, երբ իրազեկ կպահվեն Վիետնամի հետ հարաբերությունների կարգավորման դեմ հանդես եկող վետերանների բոլոր հասարակական կազմակերպությունները: Առեւտրի արգելքի վերացման որոշումն ընդունվել է վարչակազմում բազմամյա թեժ վիճաբանություններից հետո, նշում է «Նյու Յորք թայմզը»: Դրանք առնչվում էին 1975 թ. Վիետնամի պատերազմի ավարտից հետո անհետ կորած ամերիկացի զինծառայողների ճակատագիրը պարզելիս Վիետնամի իշխանությունների աջակցության հարցին: Քլինթոնի համար զգալիորեն ավելի հեշտ եղավ տվյալ վճիռը կայացնել այն բանից հետո, երբ ԱՄՆ-ի կոնգրեսի սենատը անցյալ ուրբաթ քվեարկեց Հանոյի նկատմամբ առեւտրի արգելքի վերացման եւ հարաբերությունների կարգավորման օգտին:

«Նյու Յորք թայմզի» եւ Սի-Բի-Էս հեռուստաընկերության անցկացրած հանրային կարծիքի վերջին համազգային հարցման համաձայն, ամերիկացիների 46 տոկոսը հանդես է գալիս Վիետնամի հետ առեւտրական հարաբերությունների վերահաստատման օգտին, մինչդեռ 40 տոկոսը հակառակ կարծիքն ունի: Հարցման մասնակիցների 57 տոկոսը կարծում է, որ անհետ կորած ամերիկացի զինծառայողներից ոմանք մինչեւ օրս ողջ են: ■

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Բորիս Ելցինը 63 տարեկան է եւ իրեն հիանալի է զգում

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՖՐԱՆՍ ՊՐԵՍ: Երեքշաբթի օրը իր 63-ամյակը նշած Բորիս Ելցինը լավ մարզավիճակում է: Նա ինքը դա հայտնեց, խոստովանելով, որ հույս ուներ ծննդյան օրը որեւէ ընկերոջից թենիսի նոր ռակետ ստանալ իրենը փոխելու համար, որը մաշվել է «գնդակներին անչափ ուժեղ հարվածելու հետեւանքով»:

«Ես չեմ սիրում թանկարժեք եւ շքեղ նվերները, նախընտրում եմ պարզ եւ օգտակար առարկաներ», հայտարարեց նախագահը «Կոմսոմոլսկայա պրավդային», որի թղթակիցը հետաքրքրվում էր ծննդյան տարեդարձի օրը նրա ակնկալած նվերներով:

«Օրինակ, իմ էլեկտրական ածելին վատ վիճակում է, բացի դրանից կուզենայի ունենալ թենիսի նոր ռակետ: Խաղալիս ես շատ ուժեղ եմ հարվածում, եւ իմ ռակետները երբեք երկար չեն դիմանում», ընդգծեց Ելցինը:

Իտալիա եւ Շվեյցարիա կատարած այցելության վերաբերյալ Ելցինին հաշվետվություն տալու համար վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը ժողովի էր եկել մի մեծ ծաղկեփնջով եւ հանդիպման ավարտից հետո ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին հավաստեց, որ պետության ղեկավարը իրեն հիանալի է զգում:

Նույնիսկ Պետական դումայի նախագահ, կոմունիստ Իվան Ռիբկինը նախագահի ծննդյան օրվա առթիվ նրան նվիրեց կարմիր վարդերի ծաղկեփունջ, երբ իրենք քննարկում էին Դումայի ուրբաթ օրը վերսկսվող աշխատանքները:

Վերջապես բազմաթիվ անձինք լրագրերի միջոցով իրենց մաղթանքները հայտնեցին նախագահին, այդ թվում էկոնոմիկայի նախարար Ալեքսանդր Շոխինը, որն առիթից օգտվեց Ելցինին կոչ անելու «բարեփոխականների դաշնակ[illegible] մնալով հանդերձ [illegible]նել բոլոր ռուսների նախագահը»: Նախկին փոխվարչապետ Եգոր Գայդարը Բորիս Ելցինին մաղթեց «ֆիզիկական ու քաղաքական մեծ ուժ, համբերություն եւ վճռականություն»: ■

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակոյթ

Այսպես ասաց երեկ մայրաքաղաքի կինոսանը Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան Հարրի Գիլմորը, որը այստեղ էր հրավիրվել Հայաստանի կինեմատոգրաֆիստների միության կողմից:

Հանդիպումը ոչ միայն պաշտոնական ու ոչ այնքան սովորական, զերծ էր ամենայն ավելորդ ծեւականություններից: Իհարկե, դատելով կլոր սեղանի շուրջ հավաքված բազմաթիվ տղամարդկային ներկայությունից, կարելի էր եզրակացնել, որ հայ կին կինոգործիչները դեսպանին ասելիք չունեին:

Հարցերի ընթացքը երեւ ուղղությամբ էր զարգանում. ի՞նչ անել, որ ամերիկյան լավագույն կինոարտադրության նոր նմուշները կարողազարգացման համար բյուջե չունենք» («Մեր օրին ենք», ճկասեց կինոբեմադրիչ Ալբերտ Մկրտչյանը): Այնուհետեւ նա նշեց, որ ի հակադրություն բրիտանական մշակութային քաղաքականությանը, ամերիկացիները կենտրոնացված մշակութային քաղաքականությանը խիստ դեմ են: «Իսկ այն գումարները, որ պետք կլինեն համապատասխան ամերիկյան ֆիլմեր բերելու եւ Հայաստանում ցուցադրելու համար, խիստ սահմանափակ են: Պետք է գտնվեն կազմակերպություններ, որոնք կամավոր կերպով իրենց վրա կվերցնեն այդ գործը: Չնայած, ինչպես աշխարհը չեմ անի այդ խնդիրը եւ ուրախ կլինեմ համագործակցել»:

Կինոքննադատ Տավրոս Դաւթենման առիթ սկեցին, քան կինոյի այսօրն ու վաղը, մի ընդհանուր պատասխան ունեին. ԱՄՆ կառավարությունը կողմնակից է կոնֆլիկտի խաղաղ կարգավորմանը ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի շրջանակներում, ճանաչում է անկախ Հայաստանի տարածքային ամբողջականությունը, պաշտպանում է Հայաստանի տնտեսական շրջափակումը վերացնելու միջոցառումները եւ Ղարաբաղի գոտում կրակի շտապույթ երկարատեւ դադարեցումը:

Կինոգործիչների հարցերը եզրափակեց Հայաստանի Թատերական գործիչների միության նախագահ Խորեն Աբրահամյանը. «ԱՄՆ-ում կա՞ որեւէ կազմակերպություն, որի միջոցով ամերիկյան արվեստագետ-

«Ամերիկացիները չեն սիրում կենտրոնացված կառավարություն եւ կենտրոնացված մշակույթ»

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ները կարող են մեր ձայնը լսել՝ առանց, տողակի, առանց քաղաքագետների: Մենք երբ իրարից տարբերնան ճեղքել տեղեկատվական շրջափակումն ու մտնեն Հայաստան, ինչո՞ւ հայ կինոգործիչներին դուրս հանել շրջափակումից (հայ կինոն դուրս հանելու մասին ուղղակի խոսակցություն չեղավ): Տպավորություն կար, որ հարցերի երրորդ խումբը կինոգործիչներին առավել շատ էր հուզում Ղարաբաղի խնդիրը:

Հայաստանի կինեմատոգրաֆիստների միության նախագահ, կինոբեմադրիչ Սերգեյ Իսրայելյանը հաղորդեց, որ ներկաները հայ կինոյի ընտրանին են, եւ երբ ի զորու չեն մեծ քաղաքականություն անելու, ապա գոնե դրա մի մասնիկի կայացման գործին ընդունակ են: Պրն. Իսրայելյանը հաղորդեց, որ պրն. Գիլմորը հրաշալի ռուսերեն գիտե, որից հետո հայ կինոգործիչները գործի դրեցին իրենց փայլուն ռուսերենը:

Հարրի Գիլմորն իր հերթին հաղորդեց (նա խոսում էր միայն անգլերեն), որ ժամանակ ունենալու դեպքում հայ մշակույթի հանդեպ իր անձնական հետաքրքրությունը բավարարում է հատկապես երաժշտության եւ նկարչության, ստեղ-ստեղ նաեւ թատերական մշակույթին ծանոթանալով: Ի դեպ, ստեղծագործական նման խմբի հետ Հայաստանում սա նրա առաջին հանդիպումն էր:

Բեմադրիչ Յուրի Երզնկյանը հայտնեց, որ իր սերունդը դաստիարակվել է ամերիկյան կինոյի միջոցով եւ հիմա Հայաստանում ցուցադրվում է ոչ թե այդ մեծ, բարեկիրթ, զարգացած կինոմշակույթը, այլ երկրորդային աղբը: Նա այս առումով վկայակոչեց Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպանատան աջակցությունը, որի շնորհիվ երկու երկրների կինոարվեստների երկուստեք փառատոներ են կազմակերպվում: Նա առաջարկեց կազմակերպել ամերիկյան ֆիլմերի զուտ տեղեկատվական կարգի փառատոն:

Պրն. Գիլմորը պատասխանեց, որ Ամերիկայում մշակույթը զարգանում է մի փոքր այլ ուղիով, քան Եվրոպայում, հատկապես Ֆրանսիայում, Գերմանիայում, Ավստրիայում, Ռուսաստանում... «Մենք մշակույթի մուտք գործելու այցագրերը մերժելու համար եւ հարցրեց, թե արդյո՞ք ՀՀ կառավարական շրջանակների հետ ներքին համաձայնություն կա այս հարցում:

Պրն. Գիլմորը ժխտելով նման որեւէ համաձայնություն, ասաց, որ հյուրատետրանը գործում է Ներգաղթի մասին ԱՄՆ կոնգրեսի օրենքի շրջանակներում, դրա որի, երբ հյուրատետրանի աշխատակից ԱՄՆ մեկնելու հրավեր ունեցողի հետ ունեցած հարցազրույցի ընթացքում բավարար հիմքեր չի գտնում, որ վերջինս վերադառնա ԱՄՆ-ից, մերժում է այցագրերը: Իսկ երբ այցելության պատճառը պաշտոնական է կամ խիստ գործնական, մշակույթի գործիչները կարող են բավական վաղօրոք հստակ նամակ հղել իրեն, որից հետո համապատասխան փաստաթղթեր ներկայացնել: Իսկ պրն. Գիլմորի այն եզրակացությանը, որ մեծամասնությունը, բնականաբար, նախընտրում է չվերադառնալ, որովհետեւ ԱՄՆ-ում էլեկտրական հոսանք ու ջուր կա, Սերգեյ Իսրայելյանը յուրօրինակ լուծում առաջարկեց. «Ձեզ մոտ անջատեք հոսանքն ու ջուրը, մեզ մոտ միացրեք»:

Ղարաբաղի շուրջ խոսակցությունները, որ ավելի երկար քննարկենք քաղաքական, տնտեսական հայացքներում, բայց մի ձայն կա, որի երկու կողմն էլ լավ կհասկանանք, այդ ձայնի հնարավորությունը կա՞»:

Հարրի Գիլմորը հաղորդեց, որ ճիշտ կլիներ, երբ ինքն այդ հարցի շուրջ խորհրդակցեր դեսպանատան մշակութային կցորդ Դեյլիդ Սիմփկինի հետ. «Ընդհանուր նման կազմակերպություն չկա: Կա, սակայն, Շարժական ֆիլմերի ընկերություն: Բայց Ձեր կինեմատոգրաֆիստների միության նմանակը մենք չունենք: ԱՄՆ-ում կինոգործիչները տարբեր ճամբիկ են»:

...Ուղիղ մեկ տարի առաջ ՀՀ նախագահի եւ վարչապետի՝ մտավորականների հետ հանդիպման ժամանակ Սերգեյ Իսրայելյանը տեղեկացել էր, որ ականատես եղք հայ կինոյի քաղմանը. «Մենք սովոր չենք շուկային, փրկեցեք մեզ նրանից, կինոն մեռնում է պետական հովանավորության կարիք ունի», ավելի վաղ ասել էր նա:

Այն, որ Հայաստանի կինոգործիչները դիմում են երկրում բացված դեսպանատներին, վկայում է, որ հայ կինոն, ի վերջո, պետական հովանավորություն կամ չստացավ, կամ էլ ստացածից դժգոհ մնաց:

airtours

ՏԻԿՆԱՅՔ ԵՎ ՊԱՐՈՆԱՅՔ
Փետրվարի 7-ին եւ ամեն երկուշաբթի «ԷՅՐ ՏՈՒՐՍ» ֆիրման կազմակերպում է ուղիղ ավիաչվերթներ ԵՐԵՎԱՆ-ԿՐԱԿՈՎ (Լեհաստան):
Հյուրանոց, նախաճաշ, տրանսպորտային սպասարկում ԿՐԱԿՈՎՈՒՄ:
Ցանկացողների համար ֆիրման կազմակերպում է 3- օրյա եւ մեկ շաբաթյա ուղեւորություն (ավտոբուսով) Կրակովից Բրատիսլավա (Սլովակիա)
ՀԱՍՑԵՆ ՊԱՐՈՆՅԱՆԻ 43 ՀԵՌ. 53.05.11, 53.39.22:

ARINA

ԱԶԴԱԳԻՐ

Կինո

«Այրարատ» («Ռոսիա») կինոթատրոնի տնօրեն Յակոբ Մարտունին «ինտելեկտուալ հանդիսատեսին» այս շաբաթ եւ կիրակի հրավիրում է բարեգործական սեանսի՝ իր երկու տեսասրահում: Կցուցադրվեն «Անձրեւի մարդը» (գլխավոր դերում՝ Դաստին Յոֆման) եւ «Շրջագայություն Ամերիկայում» (գլխավոր դերում՝ Էդդի Մերֆի) ֆիլմերը: Սկիզբը՝ ժամը 10-ին, մուտքը՝ անվճար:

Համերգ

Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերայի եւ բալետի թատրոնի «Յայելաղաս» սրահում Կամերային նվագախումբը փետրվարի 5-ին կկատարի հայ երիտասարդ կոմպոզիտորների ստեղծագործություններ: Դիրիժոր՝ Վիլեն Չարչօղլյան: Համերգի սկիզբը՝ ժամը 15.00-ին:

Թատրոն

Ստանիսլավսկու անվան ռուսական թատրոնն աշխատում է «Չեխովյան կատակների երեկո» նոր բեմադրության վրա, որ հանդիսատեսին կմատուցվի ապրիլ ամսին:

Գործուղում

Կինոբեմադրիչ Ռուբեն Գեւորգյանցը մեկնել է ԱՄՆ՝ «Կամք» բարեգործական հիմնադրամի (որի նախագահն է) գործունեության հետ կապված որոշ խնդիրներ լուծելու նպատակով:

Մրցանակներ

Յումորի եւ սատիրայի ռուսական ակադեմիայի հեղինակությունների խորհրդի ամենամյա «Ոսկե Օստապ» միջազգային մրցանակին այս տարի, ի թիվս այլոց, արժանացել են «Պատուհան դեպի Փարիզ» կինոժապավենը, «Կրասնայա բուրդա» թերթը, «Լիցեդեյ մյլուս 4» թատրոնի դերասան Լեոնիդ Լեյկինը, մանկագիր Գրիգորի Օստերը:

ՄՈՍԿՎԱ

Հեռուստատնօրեն Ա. Յակովլեւը բացառում է բռնությունն ու սեքսը

«Ռուսաստանում պետք է լինի մեկ պետական եւ մեկ բաժնետիրական ընկերություն, հայտարարել է «Օստանկինո» հեռուստատեսության ղեկավար Ա. Յակովլեւը, չնշելով սակայն դերերի բաշխումը «Օստանկինոյի» եւ ռուսական հեռուստա-ռադիո ընկերության միջեւ: Նրա կարծիքով, պետական ընկերության ծրագիրը պետք է հագորդվի երկրի ողջ տարածքով, առանց գովազդների ցուցադրման, եւ աշխատողների վարձատրությունը չպետք է զիջի մասնավոր հեռուստաընկերություններինը: Ա. Յակովլեւը կարծում է, որ ռուսական եթերում անհրաժեշտ է բազմապատկել ռուսական ծրագրերի եւ ֆիլմերի քանակը արտասահմանյանների հաշվին, բացառելով բռնությունն ու սեքսը էկրաններից:

ԳՈՒՅԺ

Ակադեմիկոս Լեւոն Բաղալյան

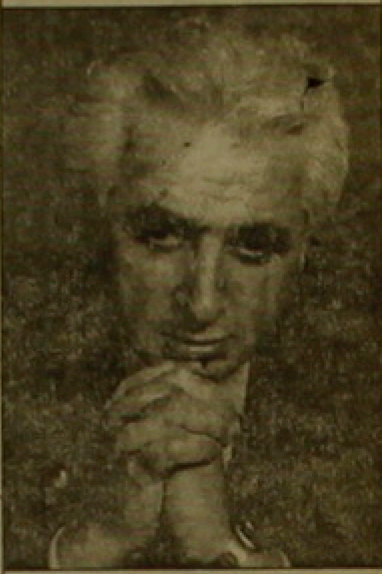

Երեկ Մոսկվայում մահացավ ականավոր նյարդախտաբան, բժշկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, Ռուսաստանի Գիտական անդամ Լեւոն Հովհաննեսի Բաղալյանը: Ծնվել է 1929 թ. Երեւանում, նշանավոր բժիշկ Հովհաննես Բաղալյանի ընտանիքում: 1937 թ. ստալինյան հալածանքների զոհ գնացած հոր բացակայությամբ, Լեւոնի, նրա քրոջ ու եղբոր խնամքն ու դաստիարակությունը լրիվ ընկել է մոր՝ Արուսի ուսերին: 1953 թ.-ին ավարտել է Երեւանի բժշկական ինստիտուտը: Առժամանակ Ջերմուկի բուժարանում աշխատելուց հետո, աշխատանքի է ընդունվել Մոսկվայում, Ն. Պիգալովի անվան 2-րդ բժշկական ինստիտուտի մանկաբուժական ֆակուլտետի նյարդախտաբանական ամբիոնում, որի վարիչն էր 1963 թ.: Նրա աշխատանքները, թվով՝ 16 գիտաշխատանք եւ 300-ից ավել հոդված, վերաբերում են կլինիկական գենետիկային եւ նյարդային համակարգի ժառանգական հիվանդություններին: 1964 թ.-ից նա Մոսկվայի գլխավոր նյարդախտաբանն էր, համառուսաստանյան բժշկական գենետիկայի եւ ժառանգական հիվանդությունների պրոբլեմային հանձնաժողովի նախագահ (1967 թ.-ից), նյարդախտաբանների եւ հոգեբույժների համամիութենական եւ մոսկովյան ընկերակցությունների փոխնախագահը (1971 թ.): Լ. Բաղալյանը մանկական նյարդաբանների միջազգային ընկերակցության նախագահն էր, Եվրոպայի նյարդաբանների ընկերակցության փոխնախագահ, «Առողջություն աշխարհին» միջազգային ընկերակցության նախագահ, Կորսակովի անվան «Նյարդաբանության եւ հոգեբուժության ամսագրի» գլխավոր խմբագիր:

ԱՄՆ

Լոս Անջելեսին 7,7 միլիարդ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 2 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՏԱՍՍ: Կոնգրեսի ներկայացուցչական պալատի համապատասխան հանձնաժողովը հաստատեց Լոս Անջելեսի երկրաշարժի հետեւանքները վերացնելու համար դաշնակցային բյուջեից 7,7 միլիարդ դոլլար օգնություն հատկացնելու առաջարկը: Ներկայացուցչական պալատը վաղը հավանաբար կվավերացնի առաջարկը: Հիշեցնենք, որ Լոս Անջելեսի կրած վնասների ընդհանուր գումարը գնահատվում է մոտ 30 միլիարդ:

Travel Company
"ARMINTERTOUR"
Armenia, Yerevan, str. Akopa Akopjan 2,
tel. 22.24.50

«ԱՐՄԻՆՏԵՐՏՈՒՐ» ֆիրման
կազմակերպում է
ուղիղ չվերթ Լեհաստան
ԵՐԵՎԱՆ-ԿՐԱԿՈՎ-ԵՐԵՎԱՆ
Զբոսաշրջիկները կապահովվեն հյուրանոցով (նախաճաշ) եւ տրանսպորտով: Ցանկացողների համար Կրակովից կկազմակերպվի ուղեւորություն Սլովակիա (Բրատիսլավա) 3 կամ 7 օրով:
Ֆիրման իրականացնում է նաեւ ուղիղ չվերթներ Բուլղարիա (Բուրգաս) ամեն չորեքշաբթի: Ցանկացողները կարող են Բուրգասից մեկնել Ստամբուլ 3 օրով:
Երեւան, Յ. Յակոբյան 2 (Մերգելյան ինստիտուտի դիմաց)
Հեռ. 27-24-50, 27-20-07

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՕԼԻՄՊԻԱԴԱՅԻ ՇԵՄԻՆ

Լիլլեհամմերի առաջին ռեկորդները

ՍՈՒՐԷՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ,
Մարզական մեկնաբան

Ընդամենը մի օր մնաց Նորվեգիայի Լիլլեհամմեր քաղաքում կայանալիք ձմեռային օլիմպիական խաղերի սկսվելուն: Բայց արդեն գրանցվել են առաջին ռեկորդները: Նախ՝ անսպասելիորեն անչափ առատ ձյուն է տեղացել, որը կազմակերպիչներին որոշակիորեն դժվարությունների առջեւ է կանգնեցրել: Ձյան շերտի հաստությունը հասնում է 122 սմ.: Լիլլեհամմերում դրանից ավելի շատ ձյուն տեղացել է միայն 1951 թ. (151 սմ.):

Ռեկորդ է նաեւ մասնակիցների թիվը: Օլիմպիական մրցապայքարի են դուրս գալու 80 երկրների 2000 մարզիկ-մարզուհիներ, այդ թվում առաջին անգամ Հայաստանի պատվիրակները: Ֆրանսիայի Ալբերվիլ քաղաքում տեղի ունեցած նախորդ ձմեռային օլիմպիական խաղերում մասնակցել են 64 երկրներ: Լիլլեհամմերի խաղերի ծրագրի մեջ ընդգրկված են 12 մարզաձեւեր, որոնք 4-ով ավելի են, քան Ալբերվիլում: Ամենախոշոր պատվիրակություններից մեկը կունենա Ռուսաստանը (248 մարդ), սակայն դրանցից ուղիղ կեսն են լինելու մարզիկներ: Ռուսաստանն առաջին անգամ ձմեռային օլիմպիական խաղերում հանդես կգա առանձին թիմով: Ճիշտ է այս երկիրը երկու անգամ 1908 եւ 1912 թ. մասնակցել է օլիմպիական խաղերին, սակայն դրանք եղել են ամառային մարզաձեւերից: Ըստ մասնագետների, օլիմպիական խաղերում ամենաշատ մեդալները (19) կարող է վաստակել մրցումների կազմակերպիչ Նորվեգիայի հավաքականը: Երկրորդ տեղը հասկացվում է Գերմանիայի թիմին (17): Ռուսաստանի հավաքականին նախատեսվում է 15 մեդալ, որը երրորդ ցուցանիշն է:

Ինչպես հայտնի է օլիմպիական կրակը, որը հունվարի 16-ին բոցավառվեց Օլիմպոսում, օդանավով հասցվեց Գերմանիայի Շտուտգարտ քաղաք, իսկ վաղն այն պետք է հասնի Նորվեգիայի մայրաքաղաք Օսլո:

Նորից Մարադոնան

Արգենտինական թիմը, որտեղ հանդես է գալիս 33-ամյա Դիեգո Մարադոնան, խզել է պայմանագիրն նրա հետ: Մարադոնան չի կատարում պայմանագրի կետերը, հաճախ է բացակայում պարապմունքներից եւ խաղում է իր հնարավորություններից ցածր: Մարզական լրագրողները, ինչպես միշտ, երբ հետապնդում էին Մարադոնային, հետեւեցին հրացանային կրակահերթեր, որի հետեւանքով վիրավորվեցին 5 լրագրողներ: Ականատեսները վկայում են, որ Մարադոնայի ձեռքին հրացան կար, այնուամենայնիվ կրակողը նշանառու է եղել: Իր հերթին Դիեգոն հայտարարել է, որ եթե լրագրողները վերջ չտան անընդհատ հետապնդումներին, ապա հետեւանքները կարող են ավելի լուրջ լինել:

Ֆյոլլերը մտադիր է հեռանալ

Գերմանացի Ռուդի Ֆյոլլերը հայտարարեց գերմանական «Ֆրանկֆուրտեր Ռունդշաուին», որ ցանկանում է վերջ դնել Մարսելի «Օլիմպիկի» հետ իր պայմանագրին: Ֆյոլլերն ուզում է հետ դառնալ Գերմանիա՝ «Bundesliga»-ում խաղալու կամ գնալ Ճապոնիա:

Բանտից դուրս եւ ետ բանտ

Ֆրանսիայի Տարասկոն քաղաքի բանտի 600 բանտարկյալներից 15-ը՝ արտոնված են ամեն շաբաթ, առանց որեւէ հսկողության, բանտից դուրս գալ եւ մասնակցել ֆուտբոլի պաշտոնական խաղի: Հանդիպումից հետո բանտարկյալներն առանց ոստիկանության հետախուզության վերադառնում են բանտ, սպասելով հաջորդ արձակմանը, որ պետք է լինի մեկ ուրիշ խաղ:

«Ատլետիկոն» ուզում է Բ. Լաուդրուպին

Մադրիդի «Ատլետիկո» թիմն ուզում է գնել Եվրոպայի չեմպիոն Դանիայի հավաքականի եւ Իտալիայի «Միլանի» խաղացող Բրայան Լաուդրուպին, որն իրեն գերազանց դրսեւորեց 1992 թ. Շվեդիայում տեղի ունեցած Եվրոպայի վերջին առաջնությունում: Բայց Լաուդրուպը պատկանում է իտալական մեկ այլ թիմի՝ «Ֆիորենտինային», որը նրան ժամանակավորապես տվել է «Միլանին»: «Ֆիորենտինայի» ղեկավարները Լաուդրուպ կրտսերի համար «Ատլետիկոյից» պահանջում են 25 միլիոն ֆրանկ, ինչը, որ իսպանական այդ թիմի համար շատ թանկ է:

Ֆուտբոլիստի ընտրության կոչը

Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունում, ապրիլի 27-ին պետք է անցկացվեն երկրի 1-ին ազատ ընտրությունները: «Աֆրիկյան ազգային համաժողովը» մի պաստառով կոչ է անում ժողովրդին իր ձայնը տալ «Ազատական կուսակցության» օգտին, որի ղեկավարն է Նելսոն Մանդելան: Բայց սեւամորթների մեծամասնությունը նախ եւ առաջ պետք է գրանցվի, որ ընտրության իրավունք ստանան: Դրա համար ՀԱՀ-ի լավագույն ֆուտբոլիստ «Դոկտոր» Խումալոն գովազդային պաստառներով, որոնք տեղադրված են մի շարք քաղաքներում, հրավիրում է ժողովրդին ակտիվորեն մասնակցել ընտրություններին:

Շաբաթը՝ 5000 նամակ Ջորդանին

Չնայած Մայքլ Ջորդանը հեռացել է սիրած խաղից, սակայն ամեն շաբաթ նրա փոստարկղում, որը տեղադրված է իր նախկին ակումբում՝ «Չիկագո Բուլզում», անվանի բասկետբոլիստի երկրպագուները գցում են շուրջ 5000 նամակ:

«Նապոլիի» ճգնաժամը

Իտալիայի «Նապոլին» ֆինանսական լուրջ տագնապ է ապրում եւ 50 միլիոն դոլլարի պարտք ունի: Բայց վերջերս Հոլանդիայի ING բանկը հայտարարել է, որ պատրաստ է գնել թիմի բաժնետոմսերի կեսը, ինչը որ անչափ պետք է «Նապոլիին»:

ՍՈՒՊԵՐԳԱՎԱԹ

«Միլանի» կախարդական շրջանը

Իտալիայի «Պարմա» թիմը դարձավ Եվրոպայի սուպերգավաթակիր: Այդ պատվավոր մրցանակը խաղարկում են Եվրոպական երկրների չեմպիոնների գավաթակիրը եւ գավաթակիրների գավաթակիրը:

Ինչպես հայտնի է չեմպիոնների 1993թ. չեմպիոնը Մարսելի «Օլիմպիկն» էր, որը սակայն հայտնի սկանդալի պատճառով որակազրկվել է եւ նրան այդ դերում փոխարինել է եզրափակչի իր մրցակիցը՝ Իտալիայի «Միլանը»: Առաջին խաղում «Պարման» սեփական հարկի տակ զիջել է 0:1 հաշվով: Իսկ ահա ահեղ մրցակցի հարկի տակ կարողացել է հիմնական ժամանակում հաղթել նույն հաշվով եւ լրացուցիչ ժամանակում խփել եւս մեկ գնդակ ու արժանանալ սուպերգավաթին:

Սկսած անցյալ տարվանից աշխարհի ամենաուժեղ թիմին «Միլանին» վճռական հանդիպումներում անհաջողություններ են հետապնդում: Հիշենք նույն «Օլիմպիկի» հետ չեմպիոնների գավաթի եզրափակիչ հանդիպումը, միջմայրցամաքային գավաթի խաղարկության եզրափակիչը Բրազիլիայի «Սան-Պաուլո» թիմի հետ եւ վերջապես «Պարմայի» հետ վերոհիշյալ հանդիպումը:

Զգացվում է, որ առանց հոլանդացի հրաշալի եռյակի՝ Գուլլիտի, Վան-Բաստենի եւ Ռեյկարդի «Միլանն» այնուամենայնիվ նախկին զորությունը չունի:

ՇԱԽՄԱՏ

Վիճակահանությունը Կասպարովի ներկայությամբ

Նյու Յորքում շախմատի աշխարհի չեմպիոն Գարրի Կասպարովի ներկայությամբ տեղի ունեցավ պրոֆեսիոնալ շախմատիստների ասոցիացիայի աշխարհի առաջնության հավակնորդների քառորդ եզրափակիչ փուլի վիճակահանությունը: Միմյանց հետ մրցելու են.

Նայջլ Շորթ (Անգլիա) - Բորիս Գուլկո (ԱՄՆ)

Վլադիմիր Կրամնիկ (Ռուսաստան) - Գատա Կամսկի (ԱՄՆ)

Վիշվանաթան Անանդ (Հնդկաստան) - Օլեգ Ռոմանիշին (Ուկրաինա)

Մայքլ Ադամս (Անգլիա) - Սերգեյ Տիվյակով (Ռուսաստան)

Այս հանդիպումները տեղի են ունենալու սույն թվականի հունիսին, Նյու Յորքում: Կիսաեզրափակիչ մրցախաղերը սեպտեմբերին անցկացվելու են Բարսելոնում: Եզրափակիչը տեղի է ունենալու 1995 թ. փետրվարին Լոնդոնում:

ՄՐՑՈՒՅԹ

«Ոսկե կանանց» մեջ նաեւ հայուհի

Ֆրանսիայում ամեն տարի հարցումով որոշվում են քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական, մարզական ասպարեզների լավագույն կանայք: «Ոսկե կանայք» անունը կրող մրցույթին այս անգամ մասնակցում էին 300 անձնավորություններ, որոնք քվեարկությամբ որոշեցին տարվա լավագույններին:

Մարզուհիներից առաջինը ճանաչվեց դահուկավազքի Ֆրանսիայի չեմպիոնուհի Կարոլ Մերլը: Լավագույնը ճանաչվեցին նաեւ չորս ուրիշ կանայք որոնց թվում է հայուհի Կիզլեն Արաբյանը, որը «ledoyen» մեծ ռեստորանի ղեկավարն է:

Գավաթը Գաել Դիվերսին

Աշխարհի կրկնակի չեմպիոնուհի Գաել Դիվերսը, որն անցյալ տարի Շտուտգարտում տեղի ունեցած աշխարհի առաջնությունում հաղթել է 100 մ արագավազքում եւ 100 մ արգելավազքում արժանացել է Ջեսի Օուենսի գավաթին, որն ամեն տարի տրվում է Ամերիկայի լավագույն թեթեւատլետին: Պատվավոր մրցանակը Դիվերսին հանձնվեց Լաս Վեգասում: 2-րդը ճանաչվեց նույնպես աշխարհի կրկնակի չեմպիոն Մայքլ Ջոնսոնը, որը Շտուտգարտում 1-ին տեղը գրավեց 400 մ վազքում եւ 4x400 մ փոխանցումավազքում: 3-րդ տեղում է տասնամարտի աշխարհի չեմպիոն Դեն Օ'Բրայանը: Այնուհետեւ գալիս են մարաթոնի աշխարհի չեմպիոն Մարկ Պլասմենը եւ 400 մ արգելավազքի աշխարհի փոխչեմպիոն Սանդրա Ֆարմեր-Պատրիկը:

Աշխարհի գավաթ-94

Առաջնության շուրջը

Իգուիտան ազատազրկված

Կոլումբիայի հավաքականի հանրահայտ դարպասապահ Ռենե Իգուիտան անցած հունիսից բանտարկված է: Ֆուտբոլասերները հավանաբար լավ են հիշում Իտալիայում տեղի ունեցած աշխարհի առաջնության Կոլումբիա-Կամերուն հանդիպումը, երբ Ռոժե Միլլան, օգտվելով, որ Իգուիտան իր սովորության համաձայն հերթական անգամ դուրս է եկել դաշտի կենտրոն, գրավեց դարպասը, որը ճակատագրական եղավ Կոլումբիայի հավաքականի համար: Իգուիտան դատապարտվել է այն հանցանքի համար, որ առեւանգել է մի երեխայի, որին վերադարձնելու համար նրա ծնողներից պահանջել է 50000 դոլլար: Ռենե Իգուիտան այնուամենայնիվ մնում է կոլումբիացիների ամենասիրված մարզիկներից մեկը:

«Դարիո Դեպորտիվո» օրաթերթի համաձայն կոլումբիացիների 93 տոկոսը ցանկանում են, որ բանտից ազատվի անվանի դարպասապահը: Կոլումբիայի հավաքականը գերազանց խաղաց աշխարհի առաջնության Լատինական Ամերիկայի ընտրական խմբում, որտեղ վստահորեն գրավեց 1-ին տեղը եւ մասնավորապես Բուենոս-Այրեսում 5:0 խոշոր հաշվով հաղթեց աշխարհի կրկնակի չեմպիոն Արգենտինայի հավաքականին: Իրենց թիմի հետ աշխարհի առաջնությունում ֆուտբոլասերները մեծ հույսեր են կապում: Իսկ Իգուիտան շատ պետք է կոլումբիայի հավաքականին:

Ոչ մի խաղ Հիտլերի ծննդյան օրը

Ապրիլի 20-ին Համբուրգում նախատեսված է ընկերական հանդիպում աշխարհի առաջնությանը նախապատրաստվող աշխարհի չեմպիոն Գերմանիայի եւ Անգլիայի հավաքականների միջեւ: Բայց ապրիլի 20-ը Հիտլերի ծննդյան օրն է եւ Գերմանիայի ոստիկանությունը մտահոգված է, որ գերմանացի ազգայնամոլները հանդիպման ժամանակ կարող են խուլիգանական արարքներ թույլ տալ: Հանդիպման կազմակերպիչների խելացի որոշմամբ, այնուամենայնիվ խաղի ժամկետը տեղափոխվեց եւ պետք է ճշտվի առաջիկայում:

Լոս Անջելեսի մարզադաշտը պիտանի է աշխարհի առաջնությանը

Վերջին երկրաշարժն այնքան էլ մեծ վնասներ չհասցրեց Լոս Անջելեսի «Ռոզ Բոուլ» մարզադաշտին, որտեղ հուլիսի 17-ին պետք է տեղի ունենա ֆուտբոլի աշխարհի 15-րդ առաջնության եզրափակիչ հանդիպումը, այդ այն դեպքում, որ գլխավոր մարզադաշտը գտնվում էր 6,6 բալանոց երկրաշարժի էպիկենտրոնից ընդամենը 32 կմ հեռավորության վրա:

Իսպանացիների պարգեւները

Եթե Իսպանիայի հավաքականը հաղթի ֆուտբոլի աշխարհի 15-րդ առաջնությունում, ապա ամեն մի խաղացող պետք է պարգեւատրվի 220000 դոլլարով: Այդ դեպքում հավաքականի ավագ մարզիչ Խավիեր Կլեմենտեն կստանա կրկնակին:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ատոմակայանում շարունակվում են վերականգնման աշխատանքները

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Հայաստանի ատոմակայանում շարունակվում են ինտենսիվ վերականգնողական աշխատանքները: Էներգետիկայի եւ վառելիքի նախարարության տվյալներով ավարտին են մոտենում ատոմակայանի առաջին կոնտուրի ռիտանիության ստուգման աշխատանքները: Դրանով կավարտվի վերականգնողական աշխատանքների առաջին փուլը: Կես տարի էլ կպահանջվի ժամանակի ընթացքում վնասված կայանի հանգույցների վերակառուցման եւ դրանց գործունեության անվտանգության ստուգումը:

Ավելի վաղ Հայաստանի էներգետիկայի ռեսնախարար Սեպուհ Թաշճյանը Սնարք գործակալությանը տված հարցազրույցի ժամանակ ասել է, որ նախատեսվում է ատոմակայանի առաջին բլոկը գործարկել լավագույն դեպքում մինչեւ հաջորդ ձմեռ: Մինչեւ 800 մգվտ ընդհանուր հզորությամբ երկու բլոկների գործարկման համար, ինչը միջգունարեն կվերացնի էներգետիկայի ճգնաժամը, կպահանջվի ներդնել 70 մլն. դոլլար: 40 մլն-ը կծախսվի ատոմային վառելիքի գնման եւ 30 մլն-ը՝ վերահսկիչ աշխատանքների համար: Միեւնույն ժամանակ Սեպուհ Թաշճյանի կարծիքով, դեռ չեն սառել Հայաստանի ատոմային էլեկտրակայանի շուրջը բորբոքվող կրքերը: Թուրքիան, ինչպես հայտնել է նա, շարունակում է խոչընդոտել նրա բացումը, եւ փորձում է համոզել Արեւմուտքին հրաժարվելու այդ հարցում Հայաստանին օգնություն ցույց տալուց:

Փոխնախարարի ասելով, Հայաստանի տարածքում գործող ատոմակայանը ոչ միայն հանրապետության բնակչության գոյատեւման երաշխիքն է, այլեւ ամբողջ տարածաշրջանում ռազմաքաղաքական կայունության ապահովման երաշխիքը: ■

«Ինդեփենդենթ» թերթի հրապարակման շուրջը

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔ

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՓԵՏՐՎԱՐԻ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես արդեն հաղորդվել է, վերջերս Մեծ Բրիտանիայում լույս տեսնող «Ինդեփենդենթ» թերթը գրել է, որ Մեծ Բրիտանիայի կառավարությունը պատրաստվում է ռազմական օգնություն ցույց տալ Ադրբեջանին: Միաժամանակ Մեծ Բրիտանիայի մի շարք գործարար շրջանակներ պատրաստվում են բրիտանացի վարձկաններ ուղարկել Ադրբեջան: Այս առումով հայ-բրիտանական խորհրդարանական խումբը նամակ է հղել Մեծ Բրիտանիայի եւ Հյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորության պառլամենտի բրիտանա-հայկական բազմակուսակցական խմբի նախագահ կոմս Շանոնին: Նամակում մտահոգություն է հայտնվում, որ այդ օգնությունը մարդասիրական չէ, այլ ընդհակառակը՝ զենք, զինամթերք եւ կամավորներ:

Նամակի հեղինակները համոզված են, որ Ղարաբաղի դեմ պատերազմող Ադրբեջանին նմանօրինակ օգնությունը լուրջ սպառնալիք է դառնում հակամարտության խաղաղ կարգավորման առանց այն էլ ոչ դյուրին ճանապարհին եւ լուրջ գործոն է դառնում պատերազմի թեժացման համար:

«Նկատի ունենալով խաղաղօրինությունների անկանխատեսելի զարգացման հնարավորությունները, հայ-բրիտանական պառլամենտական խմբի անունից դիմում եմ ձեր գերազանցությանը՝ բրիտանական մամուլում տեղ գտած վերոհիշյալ փաստերի ճշգրտության մեջ համոզվելու դեպքում Ձեր եւ Ձեր խմբի գործուն միջամտությունը ցուցաբերեք՝ դադարեցնելու ռազմական օգնությունը պատերազմող Ադրբեջանին», ասվում է հայ-բրիտանական պառլամենտական խմբի նախագահ Ա. Մայիլյանի կողմից ստորագրված նամակում:

ՊԱՇՏՊԱՆԱԿԱՆ

Տեղեկություններ Ղարաբաղում տեղի ունեցող մարտերի մասին

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Հայաստանի պաշտպանության նախարարությունը ընդարձակ տեղեկություններ ունի, որոնցում արձանագրված են Լեռնային Ղարաբաղում եւ հարակից շրջաններում ադրբեջանական բանակի ունեցած խոշորագույն կորուստները:

Այս մասին այսօր Սնարքի թղթակցին հայտնել է Հայաստանի զինվորական գերատեսչության մամուլի կենտրոնի ղեկավար Սեյրան Շահսուվարյանը: Նրա ասելով, պաշտպանության նախարարության նկարահանող խմբերը հատուկ ուղարկվել են մարտերի վայրերը, Ադրբեջանի զանգվածային լրատվության միջոցների տարածած այն հաղորդումների առնչությամբ, թե բազմաթիվ զոհեր կան Լեռնային Ղարաբաղի եւ Հայաստանի կողմից:

«Օպերատորները նկարահանել են հարյուրավոր դիակներ, սակայն, ինչպես վկայում են վավերագրական կադրերը, մարտի դաշտերում պառկած են մնացել ոչ թե հայ, այլ ադրբեջանցի զինվորներ եւ սպաներ»: Հայաստանի պաշտպանության նախարարությունը պատրաստ է այս նյութերը տրամադրել բոլոր շահագրգիռ կողմերին, այդ թվում Ադրբեջանի պաշտպանության գերատեսչությանը, նշել է Սեյրան Շահսուվարյանը: ■

ԱՆԿԱՐԱ

Թուրքիան ճգնաժամի ճիրաններո՞ւմ

ԱՆԿԱՐԱ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Նավապետը լքեց նավը, բայց տնտեսական ծանր խնդիրները մնում են» թուրքական թերթերի մեծ մասը այսպես գնահատեց Թուրքիայի կենտրոնական բանկի տնօրեն Բյուլենթ Գյուլբեքինի հրաժարականի որոշումը: Այն հաջորդեց վերջին տասը տարում երկիրը համակած ամենածանր վալյուտաֆինանսական ճգնաժամին եւ թուրքական լիրայի 13,6 տոկոս արժեզրկմանը: Լիրայի արժեզրկման միտումը պահպանվում է: Սպասվում է, որ այս տարի դրա տեմպերը կգերազանցեն 100 տոկոսը: Կենտրոնական բանկի տնօրեն Գյուլբեքինը երկուշաբթի օրն Անկարայում կայացած մամլո ասուլիսում հայտարարեց, որ «արժութային տենդի» պատճառը պետական ձեռնարկությունների պահպանման մեծ ծախսերն էին, որոնք հանգեցրին լիրայի արժեզրկման, տեսչության պակասորդի եւ երկրի ներքին պարտքի աճի: Նախկին տնօրենի կարծիքով տնտեսական անկայունությունների մեջ «որոշակի դեր» է խաղացել նաեւ վարչապետ Թանսու Չիլլերը, որը «անվճռականություն է հանդես բերել բարդ հանգամանքներում»: Իր հերթին, վարչապետ Թանսու Չիլլերը Գյուլբեքինին մեղադրեց դանդաղկոտության մեջ: Նախարարների կաբինետը կարգադրել է ստեղծել «արժութային տենդի» ժամանակաշրջանում բանկի գործողությունների հետաքննության հատուկ հանձնախումբ: Մասնավորապես, հաղորդեց Թուրքիայի հեռուստատեսությունը, ստուգվելու են տեղական մամուլի այն տեղեկությունները, թե լիրայի փրկության նպատակով կենտրոնական բանկի հատկացրած ավելի քան 200 մլն ամերիկյան դոլլարը փաստորեն գրպանել են «սեւ շուկայի» գործարքները: ■

ԱՇԽԱՐՀ

Բարձր ցուցանիշը Լյուքսեմբուրգում

ԼՅՈՒՔՍԵՄԲՈՒՐԳ, 3 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: 1992 թ. Լյուքսեմբուրգը եղել է մեկ շնչի հաշվով ամենաբարձր համախառն ներքին արտադրանք տվողը եվրոպական դաշինքի երկրների շրջանում: Եվրոպական դաշինքի «Եվրոստատ» վիճակագրական գերատեսչության հրապարակած տվյալների համաձայն, դրա մակարդակը գերազանցել է նույնիսկ Ճապոնիայի համապատասխան ցուցանիշը: Հատուկ հաշվարկային միավորներով՝ գնողունակության ստանդարտներով (ԳՍ) արտահայտված մեկ շնչին ընկած համախառն ներքին արտադրանքը 1992 թ. Լյուքսեմբուրգում կազմել է 20538 ԳՍ, Ճապոնիայում՝ 18771, իսկ այդ ցուցանիշով առաջնությունը գրավում է ԱՄՆ-ը՝ 22255: Լյուքսեմբուրգն առաջ է անցել նաեւ Եվրոպայի խոշոր զարգացած երկրներից, ինչպիսիք են Ֆրանսիան (17546 ԳՍ) եւ ԳՖՀ-ն (16777 ԳՍ), այն դեպքում, երբ Եվրոպական դաշինքում միջին մակարդակը հասնում է 15617 ԳՍ: ԳՍ-ի հաշվարկային միավորը թույլ է տալիս բացառելու առանձին երկրներում եղած գների մակարդակի տարբերությունը եւ իրական հաշվարկմամբ կատարելու համադրությունը: Մեկ շնչի հաշվով համախառն ներքին արտադրանքի ամենացածր ցուցանիշը գրանցված է Իռլանդիայում (12029 ԳՍ), Պորտուգալիայում (10532) եւ Հունաստանում (7851):

Սպիտակ տունն «անհանգստացած է»

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 2 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Ղրիմում կայացած նախագահական ընտրությունների արդյունքների առնչությամբ «անհանգստություն» է արտահայտել ԱՄՆ-ի նախագահի Ազգային անվտանգության գծով օգնական Էնտոնի Լեյկը: Լեյկն ավելացրել է, որ ընտրությունների ժամանակ հաղթանակ տարած Յուրի Մեշկովի հայտարարություններից կարելի է ենթադրել, որ «նա չի շտապի» կատարել նախընտրական խոստումները, որոնք Վաշինգտոնում համարում են ռուսական ազգայնական դրսեւորում: «Անորոշ է մնում, թե նա ուր կգնա», ասել է Լեյկը: Նախագահի օգնականը նշել է Սպիտակ տան զգուշավորությունը Ղրիմում կայացած ընտրությունների նկատմամբ, ինչպես Մոսկվայի, այնպես էլ Կիեւի վերաբերմունքի առթիվ, որը վկայում է նրանց «իրադրությունը չսրելու» մտադրության մասին:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ՖԻՆԱՆՍԻՍՏ»

Բանկային տնտեսագիտական ինստիտուտը նախապատրաստական բաժանմունքում հայտարարում է ընդունելություն: Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ 1994 թ. փետրվարի 20-ը, ամեն օր (բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից), ժամը 10:00-14:00: Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել 53.27.72 հեռախոսահամարներով: Հասցեն Պուշկինի 25, 1-ին մուտք, 307 սենյակ:

ԼԻԼԻԱ-3

գրասենյակ

Հրավիրում ենք համագործակցելու նրանց, ովքեր կցանկանան դառնալ փայատերեր:
Տոկոսների վճարը ամսական:
Ընդունում ենք ավանդներ եւ տրամադրում վարկեր:
Պայմանները շահավետ են

Մեր հասցեն «Անի» հյուրանոց 818 սենյակ
հեռ. 59-44-58

Եղանակը Հայաստանում

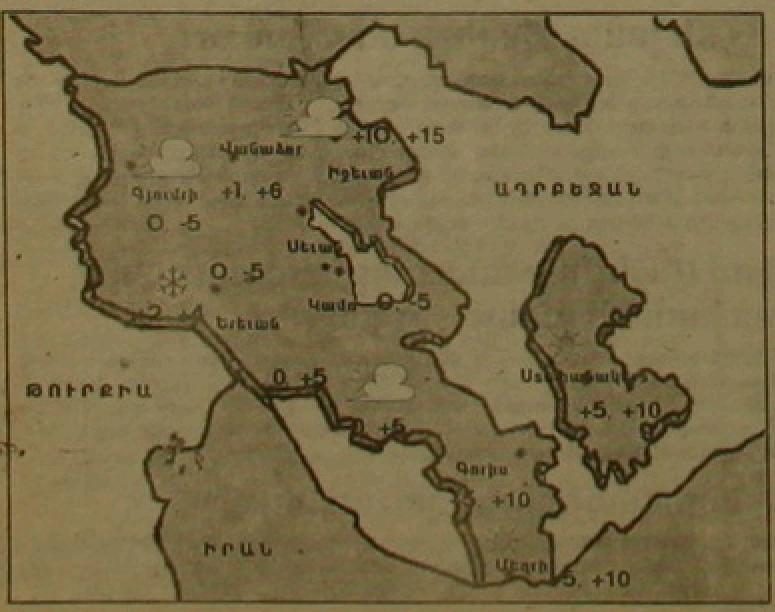

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Վթար Բաքվի երկաթուղային կայարանում

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՓԵՏՐՎԱՐԻ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Համածային ռուսական «Մայակ» ռադիոկայանի փետրվարի 2-ի ժամը 15.00-ի հաղորդման, Բաքվի երկաթուղային կայարանում ուղեւորների նստելու ժամանակ պայթել է վագոն, որի հետեւանքով 5 մարդ զոհվել է, 8-ը վիրավորվել: Պայթյունի ալիքից վնասվել են մերձակա շինությունները:

Այդ գնացքը ժամանել էր Կիսլովոդսկից, սակայն պետք է շարժվեր Բաքու-Աստարա երկաթուղով: Անց է կացվում հետաքննություն, չի բացառվում նաեւ դիվերսիան: Կատարվածի մանրամասների մասին կտեղեկացվի, նշվել է հաղորդագրության մեջ: ■

«ՆՈՅ»

«ՆՈՅ» ԲԱՆԿԸ

*Իրավաբանական եւ ֆիզիկական անձանց համար բացում է եւ վարում ռուբլով եւ տարադրամով հաշիվներ:
Կատարում է դրամարկղային սպասարկում ռուբլով եւ տարադրամով:
Գնում եւ վաճառում է տարադրամ կանխիկ եւ անկանխիկ հաշվարկներով:
Կատարում է փոխանցումներ ՀՀ տարածքից դուրս:
Տրամադրում է կանխիկ վարկեր ռուբլով եւ տարադրամով:
Ընդունում է ավանդներ եւ դրանց դիմաց վճարում է՝ ՀՀ եւ ՌԴ ռուբլով
3 ամիս 45%, 6 ամիս 100%
ԱՄՆ-ի դոլլարներով՝ ամենամսյա վճարում 5%
3 ամիս 20 %, 6 ամիս 45 %
500 եւ ավելի ամերիկյան դոլլարով ավանդի դեպքում՝ ամենամսյա վճարում 7 %
3 ամիս 25 %, 6 ամիս 60 %
Դիմեք մեզ Երեւանի հետեւյալ հասցեներով*

Պուշկինի 9 (մուտքը Աբովյան փողոցից), հեռ. 58-28-36
Հանրապետության 67, հեռ. 56-51-07
Չեխով 23, հեռ. 46-25-27
Սարալ-Բաղրամյան 79, հեռ. 27-05-16
Կոմիտաս 52, հեռ. 23-12-55, 23-08-52
«Անի» հյուրանոց 507, 514 սենյակներ հեռ. 59-45-14, 56-49-30

*«ՆՈՅ» բանկը հայտնում է իր ավանդատուներին, որ 500 եւ ավելի ամերիկյան դոլլարով ավանդների դիմաց վճարվող տոկոսադրույքները հունվարի 15-ից բարձրացվում են՝ ամենամսյա վճարում 7%,
3 ամիս 25%,
6 ամիս 60%*

ՀՀ կառավարության «Պարբերական» հրատ. տպարան, Երեւան 23 Արշակունյաց 2 · Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Տպաքանակ 15 000. Պատվեր 1686 Ստորագրված է տպագրության՝ 3. 02. 1994 Գինը՝ 100 ռուբլի

digitised by A.R.A.R.@